

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24.—
pol leta	12.—
četrt leta	6.—
na mesec	2.—

v upravištvu prejemam:

celo leto	K 22.—
pol leta	11.—
četrt leta	5.50
na mesec	1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaaja vsak dan zvečer izvenredni delovni in prazniški.

Inserati veljajo: peterskopna petlet vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpolnitve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25.—	celo leto	K 30.—
pol leta	13.—	pol leta	13.—
četrt leta	6.50	četrt leta	6.50
na mesec	2.30	na mesec	2.30

za Nemčijo:

celo leto K 30.—

za Ameriko in vse druge dežele:

celo leto K 35.—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Lov na izseljence.

Podelitev izseljeniške koncesije družbi Canadian-Pacific-Railway je vzbudila mučno senzacijo celo v nekaterih parlamentarnih krogih, seveda ne med slovenskimi klerikalci, ki jim je občna korist zadnja briga. Vlada je zaradi tega hotela »pomiriti« poslance in storila je to na usta sekcijškega šefa v trgovinskem ministrstvu dr. Riedla na način, ki pričča, kako zlata resnica je bila izrečena z besedami, da si pusti avstrijski parlament vse dopasti, samo enega ne — da bi poslanci izgubili svoje dijete.

Pojasnilo, ki je je dal zastopnik trgovinskega ministrstva, je absolutno nezadovoljivo. Ta sekcijški šef je čenčal o vseh mogočih in nemogočih stvarih, samo v bistvo vprašanja se ni spustil: zakaj hoče vlada svojo dosedanj izseljeniško politiko opustiti in pospeševati trajno izseljevanje, ki je proti interesom države in vseh na izseljevanju trpečih njenih narodov.

Reklo se je: izseljenci se bodo v prihodnje vozili čez Trst v Kanado in ne več čez nemške pristane; Trst pridobi mnogo s tem, da se ustanovi redna parobrodna zveza med Trstom in Kanado; za izseljence bo v Kanadi boljše, ker imajo tam v varstvo delavcev boljše zakone, kakor v Združenih državah.

Pa to je vse — da rabimo popularen izraz — pet krav za groš.

Znajo je, da so se svoj čas vršila pogajanja, naj bi parobrodna družba Avstro-Američana uvedla redno parobrodno družbo med Trstom in med Kanado, a ta družba tega ni hotela storiti iz razloga, ker ni ne blaga, ne ljudi za prevažanje. Če bi se dalo kaj zaslužiti, bi se v Avstro-Amerikani združili Nemci in Angleži gotovo zaslužka ne branili in bi bili otvorili zvezo med Trstom in Kanado.

Vlada pravi, da je boljše, če se bodo ljudje vozili v Kanado čez Trst, kakor da se vozijo čez Hamburg. A to je prazna, ker se ljudje sploh ne vozijo v Kanado, navzlic boljšim zakonom, ki jih imajo tam v varstvo delavca.

Koliko more biti resnice na teh ugodnih popisih gospodarskih in socialnih razmer v Kanadi, se vidi najbolj iz dejstva, da v Kanadi ni ljudi, v Združenih državah pa je na sto-

tisoče ljudi brez zasužka, a vendar ne marajo iti v Kanado.

Vladno opravičenje je prazno in ima samo namen, spraviti javnost v zmoto. Kar se je dovolilo kanadskim spekulantom, to smrdi do neba. Ti spekulanti imajo v Kanadi ogromne komplekse sveta, na katerih bi radi naselili trpine iz Evrope — in to je pravi vzrok, da je vlada premenila svojo izseljeniško politiko, da hoče pospeševati, kakor je v svojem oficijoznem listu sama priznala, trajno izseljevanje, ter je v ta namen dala družbi Canadian-Pacific-Railway tako izseljeniško koncesijo, kakor je nima nobena druga družba na svetu.

S podelitvijo te nezaslišane koncesije je vlada provzročila, da je nastal boj med parobrodni družbami, ki zna za naše razmere postati še posebno nevaren ter izseljevanje še povečati.

Nemci in Angleži pripravljajo konkurenčni boj zoper kanadsko družbo. Doživeli smo že tak boj pred leti. Tedaj je bil naperjen proti Cunard družbi in se je vodil na ta način, da so konkurenčne družbe znižale cene do skrajnosti. Tedaj se je človek iz Reke v Ameriko peljal lahko za 50 kron. Tudi zdaj se pripravila nekaj takega! Nemci in Angleži na eni strani — Kanadci na drugi — kupijo bi pa delali z našimi ljudmi. Lahko si je namreč misliti, kakor bi ljudje drli v Kanado ali kamorkoli, če bi vožnja s hrano vred veljala zopet le kakih 50 kron. Vsak mesec enkrat ali celo dvakrat bi vozili ti konkurenčni parniki v Kanado, poleti v Montreal, pozimi v St. John, in spriču prežalostnih gospodarskih razmer, ki vladajo na jugu morarhije po krivdi različnih vlad, bi to sčasoma provzročilo lahko pravo opustošenje naših dežel. Saj je ob sebi umljivo, da bi parobrodne družbe skušale naloviti kar največ mogoče izseljencev. Cunard družba je svoje dni v kratkem času z Ogrskega in Hrvaškega speljala nad stotisoč ljudi — z izredno koncesijo, ki jo je dobila Canadian-Pacific-Railway, se bo dalo doseči še večje uspehe.

In to hoče avstrijski parlament trpeti?

Iz parlamenta.

Včeraj se je vršila pod predsedstvom dr. Sylvestra konferenca načelnikov strank, katere sta se udeležila tudi min. predsednik Stürgkh in

finančni minister vit. pl. Zaleski. Na konferenci so se bavili predvsem s predlogami, o katerih razpravljajo v finančnem odseku. Italijani in socialni demokrati so zopet omenili posvetovanja nekaterih strank o malem finančnem načrtu ter proti temu protestirali. Min. predsednik Stürgkh je omenil, da hoče vlada deželne zbornice sklicati še le 18. februarja ter s tem omogočiti daljše zasedanje državnega zbora.

Na konferenci so se zedinili, da se boste prihodnji teden vršili dve plenarni seji in sicer v torek in v sredo s sledečim dnevnim redom: zakon o epidemijah, poročilo odseka za državne nastavitve o službenih in medznih razmerah delovodij tobačne rezijske. Za nadaljnj seje so se predlagali: zavarovalna pogodba, rudarski zakon, zakon o službenih prejemkih in davek na avtomobile. Nekateri so tudi naglašali, da se mora rešiti agnosciranje volitev, ki je morajo na podlagi neke zakonite določbe postaviti na dnevni red.

Sledeče zadeve naj se brez prvega branja izročijo odsekom: predloga glede uporabe fonda za pospeševanje živinoreje in unovčenja živine iz l. 1911, računski zaključek melioracijskega fonda za l. 1911, več računov za zgradbe železnic, predlog o izpremembi obrtnega reda (zapisanje prodajalnic), predlog posl. Tobolka glede vseučiliških profesorjev.

Zastopnik Rusinov je izjavil, da bodo Rusini še le v torek sporočili predsedstvu, kako so se odločili glede izročitve omenjenih predlog brez prvega branja odsekom.

Min. predsednik je naznanil, da bo vlada predložila predlog glede ratifikacije washingtonskih aktov iz l. 1911 in pa novelo o varstvu znamk, ter je prosil, naj se predlogi izročijo brez prvega branja odseku, ker je čas za rešitev obeh predlog natančno prepisal.

Finančni minister je naznanil, da bo vlada predložila predlog o pupilarni varnosti moravskega deželnega posojila, posl. dr. Kramar pa je stavil predlog, naj vlada predloži predlog o asanaciji Prage.

* * *

Kakor se da sklepati iz dosedanjega poteka posvetovanj v finančnem odseku, bo davčni odsek že prve dni meseca februarja rešil mali finančni načrt. Poslanska zbornica bi

morala potem, če bodo deželni zbori sklicani 18. februarja, v enem tednu rešiti odsekovo poročilo. Zastopniki večinskih strank se bodo o privatnih dogovorih z vlado, ki se nadaljujejo tudi glede priredbenega postopanja in dotacije dežel temprej sporazumeli, ker večinske stranke same žele, da bi bile davčne predloge rešene. Večini, ki bo glasovala za mali finančni načrt, bo po mnenju merodajnih parlamentarnih krogov, nasprotovala le slaba opozicija, ki bo obstajala iz soc. demokratov, čeških radikalcev, hrvaške stranke prava, štajerskih slovenskih klerikalcev in eventualno tudi iz Rusinov. Zastopniki mest, posebno nemškega »Nationalverbanda« zahtevajo od vlade, naj dovoli v zvezi s temi predlogi razne koncesije glede hišnoračunovskega davka. Kakor znano, zahtevajo nekateri, posebno Čehi, naj se od večjih dohodkov, ki jih bo imela država od osebnodohodninskega davka, en del prepusti deželam. Vlada temu sicer ne nasprotuje, vendar pa je predlagala ključ, ki ga splošno označuje kot nesprejemljivega. Najbrže pa se bo morala vlada odločiti prepustiti deželam večji znesek omenjenih dohodkov. Ta večji dohodek se bo pred vsem v to uporabil, da se zvišajo popusti od davka na poslopja in se s tem prične zniževanje tega davka. Uspeh bi predvsem koristil mestom. Zastopniki mest bi potem lahko glasovali za znižanje hišnorazrednega davka, čemur se zdaj zelo upirajo.

Predloga o osebnem davku bi se obravnavala v štirih oddelkih, nato bi razpravljali o davčni amnestiji, o davku od tuintjem in o dotaciji dežel. Pri razpravi o dotaciji dežel je pričakovali ostre opozicije dunajskih poslancev.

Glede davka na vžgalice nima odsek nikake, od zbornice ji odkazane predloge in tudi nobenega iniciativnega predloga, vsled česar se odsek tudi ne more baviti s to zadevo in ne more biti eventualna predloga rešena do 18. februarja.

Na rešitev malega finančnega načrta bo nedvomno učinkoval tudi poljsko-rusinski spor. Vodilni rusinski poslanci izjavljajo, da se sploh ne boje prej pogajati, dokler vlada ne sprejme zopet prejšnje formule cesarskega lastnoročnega pisma, in da bodo čez nekaj časa izvajali najskrajnejše posledice. Tudi glede novele o vodnih cestah se bo začela

vlada v par tednih pogajati s poslanci interesiranih kronovin.

Finančni odsek je včeraj končal razpravo o noveli glede davka na žganje. Danes je odsek začel razpravo o reformi osebnodohodninskega davka.

Justični odsek je končal generalno debato o odvetniškem redu.

Med vojno in mirom.

Revolucija v Carigradu.

Prihodnost je zavita v temno megio in novi usodepolni oblaki se pojavljajo na obzorju.

V Carigradu je izbruhnila revolucija, dosedanj kabinet, ki se je trudil skleniti mir, je padel. Vrgli so ga s silo mladoturki in na krmilo so prišli močnejši pravega mladoturškega kalibra.

Znanj Mahmud Šefket paša je veliki vezir, Talaat beg minister notranjih zadev, Izzet paša vojni minister. Zmagaja je tedaj v Carigradu mladoturška stranka in z njo ideja, da Bolgari nikdar ne smejo dobiti Odrina. Ljubše je mladoturkom, da se razkosa vsa Turčija in da preneha tudi velika azijska Turčija, kakor da bi odstopili glavom, kar so si z orožjem priborili. In ne samo vprašanje Odrina je stopilo sedaj na površje. Gre namreč za veliko večjo nevarnost. Mir, ki je bil že napol zasi-guran, ni samo ogrožen, marveč visi meč samo še na enem lasu.

Zopet je doživela vsa evropska diplomacija poraz, kakršnega ni pričakovala. Tako samozvestno je govorila ta diplomacija še pred par dnevi, da ni hotela prej izročiti porti kolektivne note, predno si niso bili poslani v Carigradu na jasnem, da mladoturki ne bodo mogli razveljaviti sklepov divana. In sedaj to prese-netenje!

Pa še mnogo bolj dalekosežne posledice bo imel ta prevrat in njegove posledice. Evropa se je bila v zadnjem času že navađala na misel, da bo kljub zavlačevanju s strani Turčije prišlo do miru na Balkanu. Sedaj pa je to skoro izključeno in vojna na Balkanu bo zopet iznova začela ogrožati mir celokupne Evrope.

Sedaj je prišel čas, ko bo morala Rusija izpolniti svojo grožnjo in prisiliti Turčijo, da sklene mir. Morda se tozadevni koraki že pripravljajo, morda je treba šele dogovorov z državami tripelentente. Rusija je za-

la luč. Gotovo je mislila, da jo jagned dovolj zasenčuje in zato ni okna zagnila. Hodila je po sobi sem in tje, izginila za trenotek v senci in se zopet prikazala v svitu luči. Zunaj se je med tem popolnoma stemnilo.

»Odprla je vrata,« je zaklical Rupert. »Pa vendar ne pojde z doma.«

Gospa Lingen pa je samo od človeka, ki je stal pred vratmi, nekaj prevzela, potem pa se je vrnila v svojo sobo in stopila tik pred luč.

»Pismo!« je rekel Francis. »Glej, ravno odpira pismo.«

Prijatelja sta prav razločno videla, kako je gospa čitala pismo, da, zapazila sta celo, kako se je razburjela in kako je v hipni nevolji vrgla pismo na mizo. Potem se je naglo odločila — prijatelja sta videla, da je vzela svoj klobuk in ga dela na glavo.

»On ji je pisal,« je vzklil Francis. »Zdaj se kje sestaneta. Rupert — ne izgublajva časa — hitiva!«

Stekla sta po stopnicah in počakala na uličnem vogalu.

»Tu je — je že tu,« je dejal Rupert. »Seveda pojdeva za njo.«

»Mislim da...«

»Izvrstno,« je dejal Rupert.

(Dolge prihodnje.)

LISTEK.

Skrivnost hiše št. 47.

Roman.

Angleški spisal J. Storer Clouston.

(Dolge.)

»Okusi so pač različni,« je me-nil Rupert. »Toda, ljubi Francis, ali pa tudi več, da bo med tolikimi ljudmi težko dobiti tisto osebo, ki jo iščeva?«

»Prav počasi morava hoditi in dobro paziti; ti na eni strani ceste, jaz na drugi — dokler naju lakota ne požene nazaj.«

»Izvrstno,« je veselo pritrdil Rupert.

Francis si je bil oskrbel specialni zemljevid Hammersmitha in tako sta romala od ulice do ulice in prežala na vse strani ter vsaki nad trideset let stari ženski pogledala v obraz. Cele tri ure sta hodila, a dasi nista našla nobene ženske, ki bi bila sliki »Eve Wilson« le od daleč podobna, nista niti trenotek mislila opustiti svoje zasledovanje. Še tega si nista privoščila, da bi bila skupno obedovala; jedla sta vsak zase, dru-

gi je vedno stal pred vratmi na straži.

Nekako ob štirih popoldne je Rupert nekoliko hitreje stopil za žensko, ki je bila prišla iz stranske ulice in ki jo je hotel pogledati pod nos. Tedaj ga je nekdo prijel za roko. Zganil se je in se obrnil: Francis je bil prišel z druge strani ceste.

»Mislim, da jo imam,« je šepetal Francis, ki so mu oči gorele razburjenja. »Pojdi — hitro — in oglej si jo.«

S prisiljeno ravnodušnostjo sta jo krenila naprej.

»Kje?« je vprašal Rupert.

»Tu! Kako srečen slučaj, da se mora usekniti!«

Trenotek pozneje je bil obraz zasledovane dame zopet zagnjen s pajčolanom. Dama se je gotovo vračala od kakega nakupovanja domov, kajti ni se nikjer ustavila nego hodila hitro svojo pot, dokler ni prišla v mirno ulico blizu reke. Šele tu se je ozrla — njenima zasledovalcema se je zdela, da se je ozrla s strahom.

»Ustaviva se na vogalu,« je svetoval Francis.

»Številka petindvajset,« je vzklil Rupert čez nekaj časa in šele zdaj sta šla po ulici naprej.

»Začeti morava s poizvedbami o tej ženski,« je rekel Francis in ker je prav takrat prišel po ulici pismo-noša, je dostavil: »To je pravi mož

— ta bo kaj vedel. Tega se lotim jaz, ti pa glej da med tem poiščeš za kako stanovanje nasproti hiši številka petindvajset.«

Prijazna beseda in srebrn denar omehčata vsakega pismo-nošo. Že čez nekaj minut je lord Francis Phillimore vedel, da se ta dama imenuje Langen in da stanuje tod šele nekaj dni — natančno od dneva, kar se je zaznalo za hudodelstvo; pisma dobiva le sodeč po pisavi od ene same osebe. Francis je samo to nekoliko razočaralo, da je dama prišla sama semkaj in da je noben moški ne obiskuje. Na drugi strani pa mu je to dokazovalo, da je gospa silno previdna — torej ima le nekaj skrivati. Komaj je bil pogovor s pismo-nošo končan, se je že Rupert povrnil.

»Najel sem že sobo,« je javil.

»Škoda!« je dejal Francis. »Kakor mi je povedal pismo-noša, stanuje ta ženska na dvorišču in je torej ne bo mogoče opazovati.«

»Vraga,« je vzklil Rupert.

To pa ni nič storilo, kajti hišna gospodinja se je zadovoljila s primerno odškodnino. Dognala sta potem, da sporedno z ulico, za katero sta se zanimala, teče še druga ulica in na srečo je bilo oddati več sob ravno v hiši, ki je bila obrnjena proti zadnji strani hiše številka petindvajset. Žal da so imele te prazne sobe

razgled na drugo stran. Toda Francis se ni tako kmalu udal.

»Ali dovolite, da si vso hišo ogledam?« je vprašal gospodinja. Ta je dovolila in šli so gledat. Pred vratmi, vodečimi brez dvoma v sobo z razgledom na sosedno dvorišče, se je Francis ustavil.

»Kaka soba je to?« je vprašal.

»Kopalnica.«

»Ali jo lahko dobiva v najem a tako, da jo smeva samo midva porabljati?«

Gospodinja se je sicer zelo čudila, a ponudena najemščina je bila tako izdatna, da je rada ustregla izrečeni želji.

»In zdaj,« je rekel Francis, ko je bila gospodinja odšla »se malo ozri-va, kako in kaj.«

Okno je bilo majhno in bilo je vse prej ko prijetno gledati in prežati skozi to okno celo uro. Toda premagala sta se. Videla sta pred sabo ovek vrtič na katerem je stala košata jagned, čigar listje je jesen že rumenila; za tem vrtičem jih je bilo še nekaj do sosedne hiše. Okno gospe Lingen sta hitro našla.

Začelo se je večeriti, nebo je bledele, hiše so postajale vse temnejše in tod in tam se je za kakim oknom prikazala luč. Naenkrat sta oba presenečenja vzklila: ravno njima nasproti je gospa Lingen vžga-

grozila Turčiji, da bo zasedla malo-azijske vilajete Van, Bitlis, Erzerum in Trapezunt, kjer prebivajo Armeni, in v napetim pričakovanjem zre trozveza v razvoj dogodkov okraj Kavkaza. Tudi je zagrozila Rusija z demonstracijo svojega vojnega brodoma pred Carigradom. Kaj bodo tedaj prinesli prihodnji dnevi?

Zlasti Nemčija pa bi sedaj zadel tak korak Rusije. Nemčija se je najbolj zavzemala za to, da so veleposlaniki obložili svojo noto za turško vlado. Vseled te superfinosti se je nota tudi zakasnila in najbrže ravno vseled te zakasnitve so imeli mladoturki čas pripraviti včerajšnji puč. Nemčija pa ima še večji interes, — anatolske železnice, ki bi z okupacijo omejenih vilajetov izgubile na svoji vrednosti, ruska invanzija v Malo Azijo pa bi tudi sicer znatno oškodovala nemške trgovinske interese, one interese, ki jih je Nemčija vedela tako spretno izmakniti avstro-ogrski trgovini in industriji. Sedaj pa bo treba misliti tudi še na popolnoma druge stvari. Sedaj je čas, da ne zamudi Avstro-Ogrska ugodne prilike, da si zagotovo vprašanje razen pristanišč Drača in Valone stopi popolnoma v ozadje in tudi nima več pravega pomena, tem večjega pomena pa je, da naši državni ne pozabijo na važnost malo-azijskih pristanišč za našo trgovino. Če je to izvedljivo brez resnih konfliktov v trozvezi sami, je drugo vprašanje.

Včerajšnji dan je tedaj vrgel vso Evropo v negotovost nazaj in igra se prične iznova.

V naslednjem prinašamo podrobno poročila o včerajšnji revoluciji v Carigradu:

Okrog 4. popoldne so priredili Enver beg, bivši poveljnik v Solunu, in bivši poslanec Džami beg s 300 sofit pred porto hrupno demonstracijo. Demonstranti so vdrli med ministrskim svetom v palačo ter demonstrirali proti vladi, ker hoče predati Odrin in mora celo popustiti na pram Črni gori. Zahtevali so, da kabinet odstopi. Med tem se je nabrala pred porto silna množica, ki je demonstrirala proti Kamil paši in ostalim članom kabineta. Kljub odporu vojaštva se je posrečilo demonstrantom zasedati porto in odstaviti vlado. Dasiravno revolucija ni bila krvava, se je morala vlada vdati ter je podala takoj svojo demisijsko. Sedaj se je takoj mladoturška vlada z Mahmud Šefket pašo kot velikim vezirjem, Talaat begom kot ministrom notranjih zadev, in Izzet pašo kot vojnim ministrom. Novi notranji minister Talaat beg je še tekmo včerajšnjega dneva imel toliko časa, da je v intervju s posredovanjem zastopnika Reuterjevega biroja povedal vsej Evropi:

»To gibanje daje spoznati, da hočemo rešiti svojo narodno čast ali pa pri tem poskusimo poginuti. Nočemo, da bi se nadaljevala vojna, pripravljani pa smo vzdržati Odrin, ta predpogot miru.«

Bolgari pa so dobro vedeli za vse, kar se pripravljalo v Carigradu, in dasiravno so sami upali, da bo mogoče skleniti mir, so se vendar z vso energijo pripravljali na nadaljevanje vojne. Sam dr. Danev je še predvčerajšnjim svaril pred prevelikim optimizmom ter izjavil: Če sklene Turčija predati Odrin, je s tem seveda mnogo dobljeno, toda še dolgo ni dobljeno vse. Nad sporom in prekanjem zaradi Odrina se zdi, da je javnost že pozabila, da je zahtevala Bolgarska za svojo novo mejo proti Turčiji črto od Midije do Rodosta ob Marmarskem morju. Ravno ker zahtevala mejo pokrajine, smo vztrajali tako trdovratno na predaji Odrina, ker tvori Odrin začetek za prisvojitve teh pokrajin in ker bi nikakor ne mogli posedavati v miru te dežele, če bi ostal Odrin turški. Nismo se boričili tedaj za Odrin sam, Odrin je bilo dobro diplomatično bojišče, vendar pa nam je bil Odrin samo del onih pokrajin, ki jih zahtevamo.

Vojni ples se tedaj lahko prične zopet v par dneh.

O izidu tega obnovljenega vojnega plesa govoriti že danes in delati hipoteze, bi bilo prezgodnje. S svojimi željami smo popolnoma na strani Balkanske zveze in je upati, da bo njih boj tudi pri Cataldži, če sploh pride do boja, uspešen, ker nam je znana levja hrabrost Bolgarov in Srbov, in ker so tudi Grki storili svojo dolžnost s tem, da so Turčiji vsaj za bližnji čas pokvarili vojno brodoma.

Diplomacija velesil se je blamirala, sedaj bo govorila Balkanska zveza.

Povest slov. prostovoljcev.

(Napisal M. Č.)

(Dolje.)

Ker so čitatelji tega lista že povsem dobro poučeni iz dopisov cetinjskega poročevalca o življenju in vrvanju na Cetinju v času sedanje

vojne, zato se tu ne bom dalje mudil. Prijetna dolžnost mi je samo s polnim imenom podpisati vsa ona poročila, ker so povsem stvarna in nepristranska, česar se niti približno ne more trditi o poročilih raznih nemških listov.

Krenila sva brez odloga takoj po prihodu na Cetinju k vojnemu ministru, da poprosiva za sprejem v prostovoljski bataljon. Naletela sva tam na poročevalca »Slovenskega Naroda« g. profesorja E. V., ki se je takoj z vso ljubeznivostjo zavzel za naju in nama tudi še pozneje ves čas najinega bivanja v Črni gori pomagal, kjer je bil mogel, za kar se mu moram tako jaz, kakor tudi moj tovariš na tem mestu najpristručeje zahvaliti.

Ker namestnika vojnega ministra ni bilo doma, naju je peljal g. V. k tajniku, ki naju je zelo prijazno in ljubeznjivo sprejel. Pogostil naju je s črno kavo in cigaretami in se prav prijetno pogovarjal z nama, dokler ni sluga naznanil prihoda namestnika vojnega ministra.

Po prijavi sva bila nemudoma sprejeta. Prijazno nama je podal roko in velel sedeti. Povedala sva mu vzrok svojega prihoda v Črno goro in izrazila željo, naj bi se naju uvrstilo med prostovoljce.

Odkrito naju je opozoril na vse vojne nevarnosti, napore in bolezn, katere si lahko nakopljemo in nama svetoval, naj vstopiva raje k »Rdečemu križu«. Tak nasvet se pa ni strinjal z najinimi načrti, zato sva vstrajali pri svoji prošnji, tako, da gospodu slednjič ni preostalo drugega, kakor izpolniti najino željo.

»Neka pukne još slovenska puška«, je dejal končno, podal nama roko v slovo in naročil, naj prideva drugi dan še enkrat v urad, da dobi pismo za poveljujočega častnika v Viru, kjer prejmeva nato orožje.

Cela slovenska kolonija se je zbrala drugi dan na večer v kavarni, da spodobno proslavi izvanreden dogodek, ko je bilo na Cetinju naenkrat skupaj pet Slovencev in sicer: g. dr. P. iz Trsta, ki je oskrboval cetinjsko bolnišnico, profesor E. V., L. N., dvorni tapetnik, ki biva že dvajset let v Črni gori in midva, dr. P. je odhajal drugo jutro v domovino, midva pa na vojno, zato je bilo treba praznovati odhodnico. To pa ni bila odhodnica v kranjskem pomenu besede v potokih vina, temveč mirna in resna, brez navdušenih govorov, ker ginjenega človeka ne čislajo kdove kako v Črni gori.

Poslovlili smo se dokaj zgodaj, ker sva potrebovala počitka za dolgo pot na bojno polje.

Drugo jutro (9. novembra) ob šestih sva odrinila iz Cetinja proti Reki, kamor sva prispela ob deveti uri. Reklo se nama je, da pelje iz Reke ob devetih dopoldne parnik na Vir, kamor sva bila namenjena, a ker parnika ni bilo, sva po kratkem odmoru še od Reke dalje potovala peš.

Došla sva v Vir ob štirih popoldne, predstavila se službojučemu častniku, ter mu izročila pismo vojnega ministrstva. Takoj nama je izročil puške z bajonetoma in potrebno municijo.

Ker je prihodnji vlak na Bar odhajal šele drugega dne ob dveh popoldne in v mestu samemu ni bilo najti postelje, sva prenočila na prostem zunaj mesta ob kopicah sena med skalovjem. Straža sva menjavala vsaki dve uri.

Ej, mrzla je bila ona noč ob skaderskem jezeru, prva, ki sva jo prebila brez strehe. Neštete zvezde so trepetale na jasnem nebu in strupeno hladan veter je vlekel čez skalovje. Celo noč se je čulo iz mesta streljanje in monotonno petje prihajajočih vojakov.

(Dalje prihodnjič.)

Stajersko.

Nadomestna deželnozborska volitev. Vsled smrti muškega industrijalca Erberja, je prost eden deželnozborski mandat graške trgovsko-obrtno-zbornice. V kratkem času bo razpisana nadomestna volitev. Kandidat industrijske skupine je neki dr. R. Winter.

Iz Trbovelj. Naša stara posojilnica je imela v četrtek 16. t. m. svoj občni zbor. Ker je dosednji načelnik g. Peter Erjavec, župnik v Trbovljah, ki je posojilnico ustanovil in jej načeloval marljivo 17 let — moral radi boleznj odstopiti, je bil izvoljen za načelnika g. Jos. Moll st., trgovec v Trbovljah. Podnačelnikom in blagajničarjem je bil izvoljen g. Jos. Goropevšek, gostilničar in tajnikom g. Anton Kuhar, učitelj v Trbovljah. Člani načelstva so še: gg. Peter Erjavec, župnik, Jos. Šribar, I. kape-lan, Gustav Vodušek st., ravnatelj in župan in Gustav Vodušek ml., učitelj v Trbovljah. Člana nadzorstva sta: g. Josip Kunej, k. cr. poštar in g. Iv. Kramer, trgovec in podžupan v Tr-

bovljah. Posojilnica je srečno prestala lansko vojskino denarno krizo ter izvršno deluje in napreduje. Rezervnega fonda si je prihranila v tem kratkem času nad 14.000 K.

Iz Celja. K oficijoznemu poročilu o konferenci med zastopniki »Slovenskega kluba« in namestnikom grofom Claryjem dostavljamo. Tu imamo vrisk, da so klerikalci stavili vendar enkrat omenjene posulate (ki so sicer sami na sebi dejanski utemeljeni in morajo biti cilj naše deželnozborske politike) samo za to, da bi imeli lažje stališče pri deželnozborskih volitvah in ne morda zato, da bi se o njih resno z nemško večino pogajali. Poslanec »Slovenskega kluba« sploh ni nič za delazmožnost deželnega zbora in nič za kaka težavna pogajanja, gre jim le za narodno reklamo napram volilcem. Kakor rečeno, to je prvi vtisk poročila v »Slov. Narodu«; morda nas bodo klerikalni komentariji te konference prijetno razočarali in se bode pokazalo, da je klerikalcem tudi še resno za kaj drugega, ne samo za boj proti — rojakom, ki ne smatrajo Korosec-Benkovičeve bojne taktike za pravo.

Iz celjske okolice. Po smrti prejšnjega načelnika gostilničarske zadruge za občine: Celjska okolica, Teharje, Sv. Lovrenc in Svetina, g. Josipa Jezernika, p. d. Grenadirja, posestnika in gostilničarja na Bregu, si imenovana zadruga do sedaj še ni izvolila načelnika. Načelnikov namestnik je sedaj g. Franc Wobner, gostilničar v Hudinji. Ta je razposlal vabila za prihodnji letni občni zbor, ki se naj vrši v njegovi gostilni ob 8. jutraj. (Zakaj pa ne že ob šestih, da bi članom iz Svetine bilo še lažje priti?) **Dan ni imenovan in je mesto,** kjer bi moral biti zapisan dan, prazno. Koliko je takih vabil razposlanih in komu, ne vemo. Na dnevnem redu bi naj bila volitev načelnika, namestnika in odbornikov. Mi svetujemo slovenskim volilcem, ki so prešli pravilna vabila, da natančno ob določeni uri pridejo ter proti seji protestujejo, ker niso bila razposlana pravilna vabila. Kadar bode pravilno seja sklicana, takrat je pa naj nobeden član ne zamudi! Gotovo je važno, kdo bode prihodnji načelnik, njegov namestnik in odborniki tako važne zadruge, ali bodo domačini svojo zadrugo sami vodili, ali se pa dali od ljudi voditi, ki jim je več za mesto, kakor pa za okolico.

Poučni tečaj za umetno vezenje na Singerjevih šivalnih strojih se odprti 27. t. m. v Celju, Rovska ulica št. 5, nasproti meščanski šoli. Trajal bo eden do dva tedna. Pouk je brezplačen.

Sokol na Vranskem priredi v nedeljo, 26. januarja t. l. v salonu br. Košenina kostumni venček. Svira ciganska godba.

V Št. Jurju ob Juž. žel. se vrše prihodnji teden sredo 29. in četrtek 30. obč. volitve za okolico. Občina je zelo velika, ima krog 1200 volilcev, ki si letos izbirajo prvič 30 odbornikov in 15 namestnikov. Ljudstvo je začelo misliti, slabo dosedajno občinsko gospodarstvo ga je začelo skrbeti, postajalo je nevoljno. Zato so mnjenja o izidu letos vse drugačna, kakor drugokrat. Zapovedujoči gospodi so se začele hlače tako tresti, da so se zaleteli k očetom kapucinom za pomoč. In sedaj so že za volilne dni oznanjene 3 dnevne pobožnosti. Cerkev, z vsemi svojimi skritimi in odkritimi sredstvi bode pomagala reševati zavoženje klerikalno politiko. V znamenju sv. križa se bode zopet hujškalo sosed na sosed, ženo na moža, otroke na starše. Ljudje božji, pomagajte, naša sv. vera je v nevarnosti, bodo kričali — pri tem pa tiho mislili na svojo nikdar polno bisago, ki jim je glavna vera. Gospodje! povejte rajše, kako je z občinsko blagajno, kje denar za prodane šole, kam ste dajali nad 20.000 K naših doklad, zakaj so zaoštele visoke obresti po 7 1/2 %? To vse povejte ljudstvu v obliki čiste, svete resnice in videli boste, da vas niti pes več ne povoha. Sentiurčani, pa svoje glave pokoncu in zahtevajte obračun!

Iz Braslovč. Tu se je zgodila zanimiva historija. Neka vdova iz Radovelj se je odločila, podariti za pretečeni Božič sto kron za obleko in obuvale za uboge šolarje tukajšnje šole. Njen bližnji sosed, občinski odbornik, ki ima sam kopico šolo obiskujočih otrok, pa je seveda zagrizen klerikalec, pa jo je odvrnil od tega sklepa, češ, kaj boš za šolo denar dajala, raje v vodo vrzi teh 100 kron, tam jih utegne še kdo najti in mu lahko koristijo, če pa daš za šolo, ne bodo otroci imeli nič od tega, ker bodo drugi denar zase porabili (?). In taki ljudje še imajo v občini prvo besedo. Omiko, omiko najpoprej — vse drugo poslej.

Od Malenedelje. Naše kmetijsko bralno društvo, proti kateremu so klerikalci naperili celo gonjo, je imelo 12. t. m. občni zbor. V pretečenem

letu je imelo 200 K 70 v dohodkov in 181 K 44 v izdatkih. Za predsednika je izvoljen g. Janko Prelog, za podpredsednika g. Ivan Vojsk, za tajnika g. Franc Kšela, za blagajnika g. Jože Šrol, za knjižničarja g. Martin Vrbanič, za odbornika g. Lovro Slana; namestnika sta gg. Jakob Marinič in Fr. Klemenčič, preglednika pa gg. Ludvik Vrbnjak in Jože Budja. Občni zbor je imenoval za častne člane gg.: Simona Cvahte, nadučitelja pri Malinedelji, Lovro Slana, posestnika v Moravcih in Antona Božiča, posestnika v Radislavcih. Na novo se je vpisalo 45 udov.

Sokol na Vranskem je imel v nedeljo 12. t. m. svoj občni zbor, katerega se je udeležilo 28 članov in članic. Društvo je imelo koncem leta 59 članov in članic. Po poročilu br. načelnika je tevaladilo pri članstvu v cellem letu 687 telovadcev pri 88 tel. urah ali povprečno 8 telovadcev na uro. Telovadk je bilo v cellem letu 504 pri 72 urah ali povprečno 7 na uro. Skupno število trg. in obrt. naraščaja je znašalo 250 pri 39 tel. urah ali povprečno 7 na uro. Br. tajnik poda obširno tajniško poročilo. Odbor je imel 18 sel. društvo pa je priredilo pešizlet za javno telovadbo v Prekopi, udeležilo se je slavnosti Šaleške čitalnice v Sošanju, župnega zleta v Trbovlje, veselice braslovškega Sokola in je priredilo poleti doma veselico v večjem obsegu, pri kateri je sodelovalo več sosednih društev. Dalje je priredilo društvo tri predavanja, dve gledališki predstavi in dve odhodnici. Br. blagajnik poda blagajniško poročilo, ki izkazuje skupnega prometa okrog 5000 K. Za leto 1913 je bil izvoljen sledeči odbor: Fr. Schaur, starosta; Ivan Jakše, podstarosta; Simon Meglič, tajnik; Tomo Korenčič, blagajnik; Iv. Gostič, načelnik; Karel Košenina, dr. E. Serko, Ivan Brinovc, Ivan Golob, odborniki; Lavoslav Apat, Franc Golob, namestnika; Franc Oset ml., Franc Brinovc, rač. pregledovalca.

Čitalnica v Gradcu priredi dne 3. februarja t. l. v steinfeldskih dvorinah (Steinfeld Säle, Münzgrabenstrasse št. 10) v prid spomeniku slavnih skladateljev bratov dr. Benjamina in Gustava Ipavca Ipavčev večer s koncertom in plesom. Vojaška godba c. in kr. 7. pešpolka grofa Khevenhüllera. Pred plesom enourni koncert.

Koroško.

Mesogledne pristojbine za divjačino. V zadnji seji celovskega mestnega sveta je poročal Keuschnigg v imenu klavničnega komiteja o vlozi Zadruge mesarjev in prekaževalcev glede vpeljave mesoglednih pristojbin za divjačino. Namen te vloge je pač prozoren. Divjačina je danes na trgu še vedno cenejša kot meso domače živine, in kolikor toliko uspešno konkurira z navadnim mesom. Če bi se uvedla ta pristojbina, bi se morala seveda divjačina na trgu primereno podražiti. Magistrat se je izrekel za pristojbino iz sanitarnih ozirih, češ, da je tudi pri divjačini, ki je tudi podvržena raznim boleznim, možna nevarnost, da škoduje človeškemu zdravju. Magistrat predlaga sledeči mesogledni tarif: za zajca 20 vin., za srne in koze po 1 K, za divjega prašiča 2 K, za jelena 4 K, za razsekano meso od kilograma 4 vin. in za perutnino po 2 vin. do 20 vinarjev. Med predlogom je nastal v zbornici velik hrup, ki prča, da večina zborovalcev ni za predlog, zato ta predlog tudi ni prišel do glasovanja, marveč je odgođen na dnevni red druge seje.

Na vojaškem vežbališču v Celovcu se je ustretil 19letni pek Franc Stessl. Bil je zvečer v gledališču, igrali so »Tristan in Isolde«, takoj iz gledališča pa je šel na vežbališče in izvršil samomor. Ustrelil se je dvakrat, odpeljali so ga v brezupnem stanju v bolnico.

Primorsko.

Iz carinske službe. Premješčen je od finančnega urada pri Lovcu v Barkovlje na Greto carinski oficijal Sime Stiplovšek.

Iz Nabrežine. Železničarji v Nabrežini napravijo, kakor vsako leto tako tudi letos dne 1. februarja pri g. Francu Nemcu veselico. Svrala bo zvezna godba iz Trsta. — Frančiška Obata se toplo zahvaljuje za vsoto 87 K 97 v, katere je nabral pri uradnikih in poduradnikih in drugih kategorijah južnih železničarjev in ji izročil 13. t. m. g. Mihael Frank iz Nabrežine, da ji pomena v strašni nesreči, katero jo je zadela s tem, da je 17. grudnia 1912 vlak št. 811 med postajama Prosek in Nabrežina povozil njenega soproga L. Obata. Srčna hvala vsem!

Novi semenj pri Križu na Vipavskem bo na Pepelnico dne 5. februarja t. l.

Volitev v trgovsko in obrtniško zbornico v Gorici se vrši, kakor smo

že poročali 28. in 29. t. m. Teh volitev se udeležijo tudi Slovenci s svojimi kandidati in upati je, da se je bodo udeležili v častnem številu in pokazali Italijanom, ki love glasovnice na vse kriplice, da so se zdramili in znajo zastopati svoje pravice. Ne gre pa pri tej volitvi edinele za zastop v ti zbornici, marveč naj Slovenci tudi premislijo, da volji zbornica tudi dva deželna poslancina in je torej v njej ključ do večine v deželnem zboru. — Slovenci, pobratite se za svoje pravice in volite kandidate, ki jih je postavil Narodni odbor.

Ich verstehe nicht slovenisch. Je odgovoril nekemu potniku iz Blede, mlad nemškutarski asistent v Podbrdu, ki je tako nadut, da si je ravno o polnoči prišil prvo roseto, dasiravno baje razume in govori slovenski. Slovenec se mu je zahvalil za tako pojasnilo na svoje vljudno vprašanje. Mladenec morda misli, če bo tako delal na slovenski zemlji, da bo kmalu prišla ona polnoč, ko si bo šival zlat »krogljice«. Domačini pa pravijo: »Pošljite ga na gor na Prusko.«

Obsojen avstrijski špijon. Pred porotnim sodiščem v Vidmu se je vršila obravnava proti Ivanu Komarju iz Gorice zaradi vohunstva v prilogi Avstrije. Obtožnica dolži Komarja, da je pod neko pretezo zvalbil laškega risarja obmejnih utrd, Sforco, na Avstrijsko, kjer mu je neki avstrijski častnik ponudil veliko vsoto denarja, če mu preskrbi načrte laških utrd. Sforza je ponudbo zavrnil; vrnil se je v Videm in naznanil zadevo laški vojaški oblasti. Sforza je nato zvalbil Komarja v Videm, kjer so ga aretirali. Komar vsako krivdo odločno taji. Porotniki so pa kljub temu izrekli krivdovnik in sodišče je obsodilo Komarja na 23 mesecev in 20 dni zapora in v denarno globo 1322 lir.

Tržaški občinski svet. V zadnji seji se je nadaljevala in zaključila splošna proračunska debata. Prvi je govoril Črni v e c, ki je brezobzirno napadal večino, češ, da štiri leta ne more spraviti skupaj povoljnega proračuna, vsako leto se več troši in tudi po letošnjem proračunu se bo potrošilo več kakor za 517.000 kron več kakor lani. Dohodki so previsoko preventirani, stroški pa stisnjeni v take meje, da bodo gotovo prekoračeni. Spustil se je govornik tudi v podrobno kritiko mestne uprave, pri čemer je posebno ožigosal delovanje laške večine glede bolnišnic, trgov, zlasti pa glede šol. Za njem je govoril Arch, ki je pozival, da bi se dosegel med upravo in vlado prijazen sporazum, ker bi bilo v prid mestu, kajti mestni svet lahko sklepa in ima le platno, škarje pa ima vlada. Končno je izjavil, da bo glasoval proti vsakemu povišanju izdatkov.

V znamenju draginje. Trvdki Trobec v Trstu, ki kupčuje s poljedelskimi pridelki in živili, so pokradli trije tatovi Tržačani tekem 14 dni 15 več fižola in za okoli 200 kron raznih drugih živil. Tatove so aretirali.

Kaznovano oderuštvo. V Trstu v ulici Molin Piccolo stanuje neka Uršula Slojček, doma iz Pišec na Štajerskem. Žena ima nekaj in je hotela v zadnjem času pomnožiti svoje premoženje s tem, da je posojevala denar na kratke obroke in zelo visoke obresti. Njena posredovalka med strankami je bila neka Pavla Topliharjeva. Delj časa je šla kupčija. Topliharjeva je nosila denar strankam in tudi vračala. Kmalop je začela Topliharjeva nositi samo še obresti, nato pa je izostala. Prišla je namreč k skupuhinji s fingiranimi upniki, vzela denar in ga porabila zase. Oškodovala je Slapškovo skoro za tisoč kron.

Brebrisan trgovec z dekleti. Nekako pred 14 dnevi je prišel v Tržič že precej prileten, elegantno oblečen gospod, ki je vprašal za rodbini Pin in Vetak. Šel je tja in predstavil se je ljudem za bogatega sorodnika, ki je prišel po dolgem času iz Amerike. Vesel sprejem je sledil temu in veselje je zavladalo v družini. Ker pa je imel bogati sorodnik samo ameriške dolarje, so mu prijazni sorodniki radi postregli tudi z manjšimi vsotami avstrijskega denarja. Končno je mož zvedel, da se nahajajo njegovi sorodniki tudi v Trstu in sicer neki Pin, ki je šolski sluga, in neka Vetakova vdova, ki živi revno z dvema hčer-kama. Bogati sorodnik je prišel v Trst in odigrali so se tudi tam ganljivi prizori. Posebno sta ugajali bogatemu amerikancu Vetakovji hčerki. Obljubil jima je, da jih vzame k sebi, ko bo kupil novo lepo hišo v Tržiču, in jima bo zapisal tudi lepo doto. Spravil jih je tako daleč, da sta šli dekleti z njim v Tržič. Toda spremil jih je varuh deklet. Živeli so zopet par dni prav dobro v Tržiču. V ponedeljek pa je poslal bogati stric, ki še vedno ni menjal svojih amerikal-skih bankovcev, varuha deklet na kolodvor, češ da pride sam z dekleti za njim, on pa je najel voz in se od-peljal z dekleti proti Ronki. Toda tu je imel mož smolo. Pri neki gostinji jih je namreč ustavil neki sorodnik in

se začudil, da se peljejo ti v ravno nasprotni smeri. Stric se je izgovarjal, da se je zmotil, poslal je sorodnika z dekleti na kolodvor, sam pa je obljubil, da pride za njimi po bližnji. Od tega časa je bogati stric izginil, obe dekleti pa se imata bržkone le temu slučaju zahvaliti, da nista sedaj v kaki beznici na prodaj, da je naletel nanje slučajno pred gostilno že omenjeni sorodnik.

Dnevne vesti.

+ Iz seje deželnega šolskega sveta 24. januarja. Na ljudskih šolah so bili imenovani: Andrej Suhadolnik za učitelja v Postojni; Alojzij Lilič za nadučitelja v Polšniku; Robert Cigler za nadučitelja na Studencu; Marija Šušteršič za učiteljico v Sv. Duhu; Marija Rant za učiteljico v Veliki Dolini; Josipina Jerman za učiteljico v Leskovcu; Ana Šiferer za učiteljico v Kovoru; Helena Oranič za učiteljico v Sv. Križu pri Trzinu; Ana Kren za učiteljico v Šmartnem pri Kranju; Franciška Grom za učiteljico v Naklem; Rudolf Höglar za učitelja v Kočevski Reki; Marija Štravs za učiteljico v Zameškem; Marija Tomec za učiteljico v Kranju; Ivan Šraj za strokovnega učitelja na meščanski šoli v Postojni; Ivan Franke za nadučitelja v Dobričah; Vida Vrežec za učiteljico na Gori; Ivan Perko za nadučitelja na Ježici; Karel Puhar za učitelja v Ribnici; Marija Novak za učiteljico v Spodnji Šiški; Peter Jocič za učitelja v Cerkljah; Herman Kmet za nadučitelja v Colu. — Potrdi se izvolitev večšaka — učitelja Režeka v mestni šolski svet v Ljubljani. Razveljavilo se izvolitev večšaka — učitelja Levca, ter namestnikov Črnagoja in učiteljice Mehle v mestni šolski svet v Ljubljani, dalje učiteljice Kavčič v okrajni šolski svet v Logatcu in učiteljice Claric v okrajni šolski svet v Novem mestu. — Dr. Martin Gorjanec na državni gimnaziji v Novem mestu se stalno namesti in dobi naslov profesor.

+ Preveč uradništva, seveda nemškega! V komisiji za upravno reformo je podal bivši minister baron Härdtl zanimivo poročilo o stroških državne uprave. Po njegovem poročilu so se stroški celokupne notranje uprave v letih 1890 do 1911 pomnožili od 37 milijonov 715.000 kron na 110 milijonov 517.000 kron, torej za 193 odstotkov. Ti stroški so se večinoma tako ogromno zvišali zategadelj, ker je v tem času silno naraslo število uradništva. To priznava baron Härdtl sam, nima pa poguma, da bi obenem priznal, da bo reforma naše uprave uspešna samo tedaj, ako se bo primerno znižal status uradništva. Ne upa pa si tega povedati za to, ker ve, da bi s takšnim priznanjem dregnil v srčeno gnezdo. Notorično je namreč, da tvorijo Nemci pretežno večino avstrijskega uradništva in da so pri različnih centralnih uradih na Dunaju ustanovljeni posebni oddelki, ne morda iz dejanske potrebe, marveč samo zategadelj, da se spravi pod streho in do dobrega kruha razne protežije, ki so izključno sami Nemci in ki samo žro, ne da bi kaj delali. Če bi se torej zmanjšalo število uradništva, bi bil s tem v prvi vrsti prizadet Dunaj, ki ima legijon notorično nepotrebnih uradnikov in uradov. Ker je 99% teh uradnikov Nemcev, bi bili s tem najbolj prizadeti Nemci. Vohče, ako bi se reducirali status uradništva, bi se to moglo zgoditi samo na stroške Nemcev, ki tvorijo gotovo dobre tri petine vsega avstrijskega uradništva, dočim bi imeli pravico samo do ene dobre tretjine. Čisto gotovo je torej, da reforma naše državne uprave ne bo nič, ker bi pri tej največji trplili razni nemški paraziti na Dunaju. Ti na Dunaju samo žro in lenobo pasejo, uboga slovenska uradniška para, ki ji je dostop v višje činovniške razrede sploh zaprt, pa gara in strada. Tej pari se ne more ničesar odvzeti, k večjemu bi ji bilo treba dohodke znatno zvišati. Zato pa že danes lahko rečemo, da je reforma naše državne uprave že padla v vodo, zakaj gotova nemška gospoda bo že pokrbela, da bo ta reforma pravočasno pokopana.

+ Stavka v Vevčah. Klerikalci čutijo, v kako nesrečo so spravili ubogo delavstvo v vevški tovarni, ko so je v najneugodnejšem času zapeljali v stavko. Računali so pač, da se bodo razmere na gospodarskem polju v kratkem izboljšale in da bo vsled tega tovarna prisiljena ugoditi popolnoma upravičenim zahtevam delavstva. S tem je nameravala klerikalna stranka doseči efekt, ki bi ga vporabila v svoje politične svrhe. Toda klerikalna stranka se je zaračunala, razmere na Balkanu so se znatno poslabšale. In tovarna v

Vevčah je hvaležna klerikalni stranki, da ji ni treba plačevati delavstva. Mi smo bili vedno prepričani, da so razmere vevškega delavstva neznozne, vendar pa je naravnost samomorilno početje, če delavstvo začne stavkati v času, ko je tovarni ljubo in drago, če ji ni treba plačevati delavstva. Ker pa vemo, da je bilo delavstvo zapeljano, tedaj trdimo, da je klerikalna stranka izvršila najhujše hudodelstvo, ko je poglaval delavstvo v stavko, namesto da bi delavstvu svetovala, naj preloži stavko na ugodnejši čas. In ker poznamo lakomnost nekaterih klerikalnih štreberjev, tedaj se nam zdi cela stvar jako sumljiva. Čudno se nam zdi, da se morata Dimnik in župnik pri Mar. D. v Polju voziti na Dunaj, ko je vendar dr. Šusteršič oficijelni zastopnik vevškega delavstva na Dunaju. Čudno se nam tudi zdi, da sta se Dimnik in župnik tako zelo veselila svojih uspehov na Dunaju, ker delavstvo do danes še nič ne čuti teh uspehov. In ker klerikalci nimajo nobenega izhoda več iz velikanske blamaže, tedaj hočejo napraviti iz gospodarske stavke — narodnostno stavko. Po našem mnenju pri tej velikanski stavki pač ne more iti za vprašanje, je-li ravnotežje ali kaj drugega, temveč edinole za upravičene mezdne in druge gospodarske zahteve delavstva. »Slovenec« pa napada in denuncira zdaj naprednjake, češ, da so nabirali za srbske brate, dočim se za stradajoče delavce in njih rodbine niti ne zmenijo. Kolikor vemo, so klerikalci oficijelno prevzeli obrambo vevškega delavstva, dočim se do merodajnih naprednih krogov do danes še nihče ni obrnil. Navzlic temu pa so ravno napredni krogi posameznim delavcem in njihovim rodbinam več pomagali nego vsa klerikalna stranka. Da bi morali zdaj naprednjaki reševati dr. Šusteršičev državnozborni mandat, pač klerikalci sami ne pričakujejo.

+ »Sram jih je postaviti se na stran malih in tlačanih,« tako piše zadnji »Domoljub« vzpričo dogodkov na Balkanu. »Pravica je postala v slovarju političnega jezika neznanka, na kar se opirajo, to so kanoni in bajoneti, čut krščanske pravičnosti in ljubezni je zamrl, glavno besedo ima le sila. Kdor več vpije, ta več dobi, kdor bolj grozi, tega se ustraši, kdor je bolj zviti in prekanjen, ta ima vse karte v rokah« — tako modruje nadalje »Domoljub«. Prav resnične besede so to, toda »Domoljub« jih je pozabil nasloviti na pravo addresso. Kdo pa se je postavil ob izbruhu balkanske vojne na stran Turkov? Ali ni bilo to glasilo klerikalne stranke »Slovenec«? Ali se še spominjajo gospodje okrog »Domoljuba«, kako so takrat romali kupi »Slovenca« z Gorenjskega nazaj v Ljubljano, češ da naročniki nečejo — turškega lista? Ali so gospodje že pozabili, da je moral z Dunaja priti poslanec Jaklič, da je prisilil gospodo okrog »Slovenca«, da so se »postavili na stran malih in tlačanih« in da ni pri njih »pravica postala v slovarju političnega jezika neznanka«? In kdo pa je tisti, ki sedaj najbolj kriči, vpije in ščuva na vojno proti onim »malim in tlačanim« na Balkanu, kdo se opira na kanone in bajonete? Glasilo vesoljnega avstrijskega klerikalizma proslula dunajska »Reichspost«! Ali je to tudi »posledica liberalnega duha«?

+ O preklicu župnika Kalana — napisal »Slovenec« pred nekaj dnevi zmagoslavno notico. Da ne bo »Slovenec« preveč triumfiral, priobčujemo mnenje »Glasa Svobode« o tem Kalanovem preklicu. »Glas Svobode«, ki izhaja v Chicagu, piše: »Vprašanje se nam vsiljuje, ali ni bil č. g. Kalan fizično in moralno prisiljen do preklica svojega vse časti vrednega prepričanja? G. Kalan je bil in ostane mož v zvezi vsemu preklicavanju, kajti kar je on pisal v »Glasu Svobode«, je do pičice resnica in resnica se ne more z nobenimi preklici spraviti v sveta. Ta preklic ni čisto nič drugega kot novodobna inkvizicija. Vragovi, ki se hlinijo pod krinko apostolstva in ljubezni, so g. Kalanu nastavili nož in zaklicali: »Preklič ali umri!« In kaj je Kalanu preostajalo kot preklicati?! Premoženja nima, v tujini je obdan od peklenjskih sovražnikov: šlo mu je torej za najpotrebnejši življenjski pogoj, za kosček kruha, katerega mu ne privoščijo njegovi lastni sobratje, ne privoščijo iz enostavnega razloga, ker se ni hotel ponižati na stopnjo propalosti, ker mu je čast in poštenje nad vse! V naših očeh in v očeh naših somišljenikov je č. g. Kalan poštenjak in mož in kot tak tudi ostane. S tem je dovolj rečeno!« — »Slovenec« in njegova lepa družba torej nima vzroka, da bi se preveč veselila svoje zmage. Kalan se je sicer »spokoril«, toda udal se je le sili, ker bi sicer moral poginiti na cesti. Da pa izsiljeno spokorjenje ni dosti vredno, o tem je prepričan ves svet!

+ »Slov. Straža« in turške srečke. S kako reklamo je ponujala »Slovenska Straža« turške srečke na prodaj, zdaj jih ne ponuja več, ker je turškim srečkam zelo padla vrednost. Kdor jo je kupil, bo imel morda več izgube nego bo imela »Slov. Straža« koristi od nje.

+ Poštna vest. Poštni oficijal g. Franc Jeglič v Novem mestu je bil imenovan poštним kontrolorjem pri poštne in brzojavnem uradu Trst 1.

— V Petrogradu je umrl znani slovanofil profesor Ivan Porfirjevič Filevič. Filevič je bil profesor ruskega jezika na vseučilišču v Varšavi, zadnja leta pa je živel v pokoji v Petrogradu. Tu je vstopil v uredništvo »Novega Vremena«, kjer je napisal nebroj člankov in razprav, nanašajočih se na razna slovanska vprašanja. Kot aktiven profesor je napisal celo vrsto znanstvenih del zgodovinske in narodopisne vsebine. Bil je delaven član »Stavjanskega blagovornega občestva« in navdušen prijatelj Slovanov. Opetovano je prepotoval zapadne in južne slovanske dežele. L. 1911. se je udeležil tudi slovanskega častniškega kongresa v Belgradu. Pokojnik se živo zanimal tudi za nas Slovence in za našo literaturo ter dobro pozna tudi naše narodnostne in politične razmere. Zato mu bodi ohranjen blag spomin tudi med Slovenci.

— Literarni sestanek o »Prevodih iz svetovne književnosti« bo jutri, v soboto, ob 6. zvečer v »Matici Slovenski«.

— Literaren sestanek v »Matici Slovenski«. Drugi letošnji literarni sestanek bo v »Matici Slovenski« (Kongresni trg 7) v soboto, dne 25. januarja 1913 ob 6. uri zvečer. Na dnevnem redu bo program za »Prevede iz svetovne književnosti«. I. Kako naj bi se vzdržala evidenca o vseh že izišlih prevodih? II. Kaj naj bi se prevedlo a) iz slovanskih literatur (bolgarske, ruske, poljske, češke)? b) Kaj iz drugih literatur (angleške, francoske, italijanske itd.)? — Dobro bi bilo, ko bi gospoda, ki se zanimajo za stvar, pa se morda ne bodo udeležili udeležiti setanka, pismono Matici sporočili svoje mnenje.

— Slov. Čitalnica v Celovcu priredi v nedeljo 26. t. m. v hotelu Trabesinger koncert s sodelovanjem vojaške godbe. Začetek ob 8. zvečer. Koncert traja do 10., potem ples. Ker je to prva enaka slovanska prireditev v Celovcu, vabimo in pozivamo slovensko občinstvo, zlasti Gorenjce da se te prireditve v čim največjem številu udeležijo. Zlasti dobrodošle so dame, ker bo mnogo plesalcev, manj pa plesalk.

— Letošnje domobranske orožne vaje se bodo vršile v štirih dohah ali periodah in sicer nekoliko od srede meseca aprila do približno konca meseca septembra. Ob času žetve ne bo orožnih vaj. Z ozirom na svoje stanovske razmere si vsakdo lahko izbere periodo, v kateri želi doslužiti svojo orožno vajo. Tozadevno se je v Ljubljani zglasiti z domobransko knjižico v mestnem vojaškem uradu v Mestnem domu in sicer najkasneje do 15. februarja t. l. Zakasnele prijave na preložitve orožne vaje se z ozirom na pravkar navedeno ugodnost najbrže ne bodo mogle vpoštevati.

— Vojaškotaksne obveznike opozarjamo, da poteče rok za zglaševanje dne 31. t. m.; vsaka zakasnitev ali opustitev zglašitve se bo ostro kaznovala. Doslej se je zglasilo, kakor je čuti, komaj tretjina vseh vojaškotaksnih obveznikov.

— Vsa ljubljanska društva brez izjeme imajo najkasneje do 1. svečana t. l. predložiti mestnemu magistratu sumarične izkaze vseh svojih članov.

— Zopet katehet Janc. Včeraj je poučeval katehet Janc verouk v obrtni šoli na Grabnu. Da bo vedel, da ima opraviti z vajenci, opozarjamo javnost na tega kateheta. V šoli je uganjal samo politiko, napadal »Slovenski Narod« in napredno časopisje. Ali ni škoda luči, ki mora goreti ob tako zgledni uri za politiziranje katehetovo? Ali nima odbor obrtno-nadaljevalne šole nobene besede?

Velika čast pa velika žalost. Iz Višnje gore: Dne 8. t. m. je bil pogreb rajnega župana Antona Perka, ki se je vršil z največjo častjo. Bilo je tudi naključje, da je bil ta dan ravno tožni in uradni dan ter volitev zastopnika v okrajni šolski svet. Pogreba udeležila se je šolska mladina, požarna bramba, ki ji je načeloval g. Škufca s svojim pušeljcem, ter je igrala domača godba z dvema udoma iz Ljubljane mesto žalostinke koračnice, menda neko švicarsko za Slovence ne posebno priporočljivo koračno arijo, in veliko domačega ter vnanjega ljudstva. Mestni očete so koračali še posebno ponosni za krsto, ker so si bili svesti, da je velika zaslug zanje, ker so ravno oni bili izvoljeni takega vtor — moža za

mestnega župana. Drugi dan po pogrebu pa pride od deželnega odbora uradnik, neki nadoficijal, pogledat, če je tudi v občinski blagajni vse v redu. A kako razočaranje, ko naznani ta uradnik, da manjka v železni občinski blagajni najmanj 2533 K 65 v uradnega denarja. Vse prejšnje hvalisanje, kako dober župan je bil pokojni, posebno za reveže, je nehalo, ter prevladalo mnenje, da s tujim denarjem je lahko bahati, tedaj pa se čuje preklinjati pokojnega Perkota tudi kot agitatorja lakotnikovega Jožeta, ki se je pehal za izvolitev pokojnika. Ta slučaj zopet jasno kaže, kako zna gospodariti klerikalna stranka.

Kako se pride po ceni do žganja, da ga ni treba krasiti. To zagotovo je rešil Matevž Gregorka, toda ne v zadovoljnost oblasti. Mož je delal v okolici Rake in je poznal razmere v Šmarjeti dobro. Pisal je lani spomlad dopisnico ali bolje rečeno dal je pisati dopisnico iz Borovnice trgovcu Ivetu Karlovšku v Šmarjeto, s katero naroča okoli 100 l slivovke neka Marija Gregorka v Borovnici. Ta Marija Gregorka je mati Matevža Gregorka. Karlovšek odpošlje slivovke v vrednosti nekaj nad 200 kron in kmalu terjajo Marijo Gregorko, ki pa je rekla, da ni nikoli kake slivovke naročila in tudi nikoli dobila. Poizvedovanja so spravila na dan, da je prišel Matevž Gregorka ravno tisti dan domov k materi, ko je ta dobila avizo, da je dospelo žganje. Sin je rekel, da bo on uredil zadevo in poslal žganje nazaj. Dobil je od matere avizo, žganja pa ni vrnil, marveč ga prejel in vzel. Pil je, kolikor se je dalo, pa tudi trgovcem po Borovnici je ponujal slivovko na prodaj in — to ga je izdalo.

Usoda »kibica«. Tri dni pred božičem so pili v neki gostilni v St. Janžu fantje Jože in France Repovž, Anton Knez, Jože Veber, France Pirkovnik ter Ive in Nace Majcen, vsi iz St. Janža oziroma iz bližnje okolice. Začeli so igrati igro »kupčanje« in so se vsled menjajoče se sreče že precej segreli in raztogotili. Mimo gostilne pride z lova posestnik Tone Strnac iz Koluderja, ki se mu je bilo na lovu posušilo grlo. Stopi v gostilno, se pokrepča in primakne stol v bližino igrajočih fantov. Ni pa izvrševal postav izdanih za kibice, temveč je vedno govoril vmes. Zato se sporečeta z Ivetom Majcnom in nazadnje spopadeta ter priložiata drug drugemu vsak eno krepko zaušnico. Strnac je skočil v kot po puško in jo nameril proti fantom. Ti pa so skočili s svojih sedežev in navalili na Strnada. Prvi je popadel za puško Ive Majcen in mu jo izvil iz rok. Potem so ga podrli na tla, obdelovali ga s pestmi in z obutimi nogami ter gazili po njem. Dasiravno se mu na zunaj ni nič poznalo, so ga vendar odpeljali kmalu v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandijo. Zadolžiti je moral Strnad notranje poškodbe. Sodnija bo, pravijo, fante naučila, kako se pravzaprav kupčka.

Dolg čas je novemu šmihelskemu župniku Štefanu Trškani. Štefan Trškan, ta glavni agitator pri Prečenskih volitvah, je bil preje za kaplana v St. Petru. Ko se je izpraznila župnija v Mirni peči, je prošil za njo tudi Štefan Trškan in jo tudi dobil. Kmalu pa mu je postalo dolg čas, ker je imel kot župnik vendar le toliko posla, da ni mogel odbravši mašo takoj na kmete po agitacije. Zato je pisal Trškan milo pismo škofu in mu razodel, da se on ne čuti opravljati opravila župnika ter prošil, ga prestavi kam zopet za kaplana. Škof mu je ugodil in ga poslal kaplanovat v Prečino v veliko nesrečo župljanov, ki so si oddahnili, ko je bil imenovan župnikom v Šmihel. Zdal pa pravijo, da mu je zopet dolgčas in to tembolj, ker je hodil v Prečini s puško v Zaloške gozde na lov, dasi ni imel dovoljenja, ne orožnega lista in ne lovske karte. Pravijo, da pojde kmalu zopet kaplanovat nazaj v Prečino.

Cerklje na Gorenjskem. V predzadnji številki »Domoljuba« in »Gorenjca« se misli dopisnik norčevati iz cerkljanskega gasilnega društva in njegove brizgalne, češ, da so prišli s polomljeno brizgalno na lice požara. Dopisnik pa naj pove tudi to, kdo je kriv, da se je brizgalna polomila. Ali so morebiti gasilci? Ali ni županstvo, ker pusti ceste v takem neredu, da se med vožnjo kamenje valja po cesti sem in tja; vsaka gorska, skalnata vas ima boljša pota, kot je ta cesta. — Društvo je dalo brizgalno takoj isti dan popraviti, ter je odlomljeni del brizgalne poslalo v tovarno Samassa v Ljubljano, kjer je bila brizgalna kupljena pred 30. leti. Tovarna je popolnoma novi del poslala v par dneh nazaj, ter je zato računala znatno majhno vsoto. Sedaj je brizgalna popolnoma v dobrem stanju, ter mogoče boljša in močnejša, kot vse druge brizgalne na Kranjskem kar jih je bilo kupljenih

pred 30. leti. Dopisnika »Domoljuba« in »Gorenjca« pa vabimo naj pride, kadar bo imelo društvo vaje z brizgalno, in mu rade volje pokaže moč kakšno moč ima naša brizgalna; misli bo namreč, da ga je zadel mrtvoud. — Poročati moramo tudi, da, ko je prišla požarna bramba iz Zgornjega Brnika s svojo malo brizgalnico na kraj požara pol ure kasneje, je bil že ogenj popolnoma omejen, ker so dobri ljudje pretrgali slamnato streho na hiši in hlev obvarovali z vodo in mokrimi rjuhama. Brniško požarno društvo je začelo res gasiti, toda gasilo je le tlečo rezanico v kotu pogorelega poda, brez potrebe in nevarnosti kot v »Ribnici«. Toliko v vednost »Domoljubovemu« in »Gorenjčevemu« dopisniku, da se naj drugič sam prepriča kaj je resnica, da ne bo po govorjenju drugih sam ostal na blamaži spoznan za lažnika.

Iz Senožec. Veselica, katero je priredilo izobraževalno društvo v Senožecah, dne 19. t. m. v gostilniških prostorih g. Mlakarja se je nepričakovano dobro obnesla. — Gostilniški prostori so bili natlačeni polni občinstva ter se je razvila takoj od začetka neprisiljena zabava in jako živahen ples, kateri je trajal do ranega jutra. — Zapazili smo tudi goste iz Razdrtega in drugih krajev, ter se jim za njihovo rodoljubnost iskreno zahvaljujemo. — Pohvaliti moramo tudi gospoda in gospo Mlakar za izborni kuhinjo in pijačo ter točno postrežbo. Ta veselica je pokazala, da je nastopila za naše društvo takorekoč nova doba ter je želeli, da bi društvo tudi tako nadaljevalo in da bi v najkrajšem času zopet kaj priredilo, mogoče kako dramatično igro, za katere se naše občinstvo posebno zanima!

Kinematograf »Ideal«. Danes »Specialni večer« s krasno umetniško dramo »Pobožna prisega« v dveh delih. — Dalje naravnim posnetkom »En dan v Montrealeu« s komičnimi slikami: »Ljubezenska serepada«, »Sestanek v treh«, »Dota zamorke« in drama »Slab vzgled«.

Prošnja do blagih src. Uboga, že več let bolna mati 3 malih, nepreiskrbljenih otrok in oče delavec, tudi bolehen in slab, prosita blaga srca, da se usmilijo ubogih trpinov in pošljejo kak dar, pomoči potrebni družini. — Marija Marinič, Ljubljana, Zvonarska ulica št. 9. (Na vrtu, pritličje.)

Odganci leta 1912. Vsota odgancev lanskega leta v Ljubljani je znašala 2053 oseb in sicer vseh skupaj, t. j. onih, ki so šli iz drugih krajev skozi ljubljansko odgonsko postajo in onih, ki jih je dala po odgonu ljubljanska mestna policija.

»Mica kovačeva« se je 21. t. m. pojavila v osebi nekega delavca v neki gostilni v Selenburgovi ulici ter tam popila šest četrtnk vina, poleg tega si pa še privoščila pol klobase in 6 jajc, potem jo pa hotela popihati, ne da bi plačala zavžitek. Gostilničarica je to še pravočasno opazila ter poklicala stražnika, ki je nasitenega možakarja legitimiral.

Še ena tatvina v izloženem oknu. Predsnočnem sta dva okoli 17 let stara fanta s ponarejenim ključem odprla izložbeno okno pri nožarju Antonu Lebnu na Starem trgu, kjer sta ukradla tri žepne nože, potem pa okno zopet zaklenila in izginila. Kakor kaže, se je te vrste tatvina še isti dan ponovila — in se morda še bo — nakar trgovci in sprehajajoče občinstvo opozarjamo.

Zaradi prepovedanega povratka sta bila aretovana leta 1879. v Podhruški pri Kamniku rojena slaboglasna Marija Repanškova in 1866. leta v Šmartnem rojeni ter v Moste pristojni Ivan Presetnik. Oba so oddali pristojnemu sodišču.

Brez dovoljenja so se hoteli odpeljati v Ameriko Mihael Mešič in Ivan Žagar, oba iz Delnic pri Reki in Valentin Brekovič iz Miševiča pri Zagrebu, ter se s tem odtegniti vojaški dolžnosti. Namera se jim pa ni posrečila, ker je vse tu na južnem kolodvoru službujoči nadstražnik Večerin pred odhodom vlaka ustavil in aretoval. Oddali so jih pristojni oblasti.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljal v Ameriko 27 Hrvatov, 6 Macedoncev in 4 Slovenci, nazaj je prišlo 45 Hrvatov in 17 Macedoncev. V Hleb je šlo 16, v Buchs pa 14 Hrvatov, 17 Hočevarjev se je odpeljalo na Dunaj.

Izgubljeno in najdeno. Ga. Ana Murgljeva je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. — Neki gospod je izgubil v papirnatem zavitku 75 K. — Učenec Filip Kalan je našel zlat poročni prstan, kateri se dobi pri najditelju na Rimske cesti št. 10. — Šolski učenec Makso Škrli pa navaden zlat prstan.

Slovenci in Slovenke!
Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda

Telefonska in brzojavna poročila.

Zahteve državnih uradnikov.

Dunaj, 24. januarja. Predsedstvo centralne zveze avstrijskih državnih uradnikov se je oglašilo včeraj pri članih finančnega odseka, da jih opozori na obljubo vlade, da dobe državni uradniki osebne doklade v oni višini, katero bi dosegle plače, če bi stopila službena pragmatika v veljavo s 1. januarjem. Večina poslancev je obljubil, da se bo z vso energijo zavzela za izpolnitev te obljube.

Dunajski občinski svet in dr. Steinwender.

Dunaj, 24. januarja. V krogih poslancev Nemškega »Nationalverbanda« je vzbudil sklep dunajskega občinskega sveta, izreči dr. Steinwenderju grajo, skrajno ogorčenje. Poslanci nameravajo proti temu sklepu zavzeti svoje stališče. Poslanec Jodak Fink sporoča, da sklep ni prišel na razgovor v meščanskem klubu, marveč da je svetnik Silberer prišel s tem predlogom med posvetovanjem o neki resoluciji. Dr. Weiskirchner kot župan seveda ni mogel vplivati.

Finančni odsek.

Dunaj, 24. januarja. Finančni odsek je danes razpravljal o referatu, tičočem se osebnodohodninskega davka. Razprava se bo vršila o petih skupinah.

Stavka na dunajski eksportni akademiji.

Dunaj, 24. januarja. Ker so bili koraki slušateljev eksportne akademije, da se prizna akademiji značaj trgovske visoke šole, brezuspešni, so začeli slušatelji danes s tridnevno demonstracijsko stavko.

Dunaj, 24. januarja. Dijaki eksportne akademije so danes pričeli z napovedano stavko. Profesorji so ob enajstih dopoldne odpovedali predavanja. Rektor je zaključil zimski tečaj.

Avstrijsko zrakoplovstvo.

Dunaj, 24. januarja. Današnji »Freundenblatt« poroča, da se je ministrstvo odločilo kupiti vodilni zrakoplov. Čegar poveljnik podpolkovnik je odstopoval v Nemčijo, da preiskusi ta sistem.

Borza.

Dunaj, 24. januarja. Pod vtiskom vesti iz Carigrada in pesimističnega naziranja glavnih mest Evrope je bilježi na današnji borzi velik padec kurzov.

Češko - nemška sprava.

Praga, 24. januarja. Včeraj so se oficijalno zopet pričela češko-nemška pravna pogajanja. Dopoldne so se sestali konservativni veleposelniki. Grof Clam - Martiniz je referiral o pogajanjih. Popoldne se je sestel klub ustavovernega veleposelstva.

Dunaj, 24. januarja. Nemški poslanci na Češkem so nezadovoljni z vlado, ker je baje v zadnjem času na polju uprave izdala naredbe, ki odgovarjajo zahtevam Čehov po decentralizaciji. Tako je vlada odredila, da pristojna razpolaganje s fondom za tujski promet samo namestništvu. Istotako razpolaga namestništvo tudi s fondom za nadaljevalne šole.

Učitelji na Češkem.

Usti, 24. januarja. Okrajno zastopstvo je sklenilo včeraj v izredni seji priznati vsem učiteljem okraja doklado letnih 100 K neozženim in 200 K oženim učiteljem.

Poljsko - rusinski spor.

Lvov, 24. januarja. Kakor poroča neki tukajšnji list z Dunaja, se trudi ministrski predsednik grof Stürgkh vplivati na Rusine v tem smislu, da puste pasti zahtevo po junktimu med rusinskim vseučiliškim vračanjem in gališko deželno-zborsko volilno reformo.

Ogrska vlada in splošna stavka.

Budimpešta, 24. januarja. Ministrski svet je imel pod predsedstvom dr. Lukácsa sejo, v kateri je razpravljal o raznih potrebnih odredbah za slučaj napovedane splošne stavke. Na tej konferenci se je med drugim sklenilo uvesti inštitut nočnih državnih pravdnikov, ki bodo imeli samo to nalogo, da pazijo na časopise. Pri tej priliki je justični minister dr. Balogh izjavil, da bo vlada vse storila, da zloimi terorizem socialnih demokratov in opozicije.

Nemški državni tajnik Dellbrück.

Berolin, 24. januarja. Med državnim tajnikom Dellbrückom in pruskim notranjim ministrom Dallwitzom je prišlo do spora. Za Dallwitzom stoji najbrže konservativci, ki hočejo preizkusiti svojo moč. Dvomljivo je, če bo mogel Bethmann - Hollweg držati svojega državnega tajnika in prvega zastopni-

ka Dellbrück je pri konservativcih neprijeten zaradi njegove predvčerajšnje izjave, da je treba staviti nadziranje izvedbe kake stavke pod kazenski paragraf.

Souvenir Alsace - Lorraine.

Metz, 24. januarja. Lotarinski predsednik je razpustil organizacijo »Souvenir Alsace - Lorraine«, ker je bilo baje razvidno iz konfisciranega društvenega arhiva, da je bila organizacija samo nadaljevanje svoj čas razpuščenega »Souvenir français«, ki je imel namen med prebivalstvom Alsake in Lotarinske širiti simpatije za Francosko in propagirati priklopitev dežele k Francoski.

Ženska volilna pravica na Angleškem.

London, 24. januarja. Finančni minister Lloyd - George in državni tajnik zunanjega urada sir Edward Grey sta sprejela odposlanstvo delavk, ki je zahtevalo volilno pravico za ženske. Lloyd George je odgovoril odposlanstvu, da bo gotovo glasoval za izpreminjevalni predlog Greya, ki ima namen dati ženskam volilno pravico.

London, 24. januarja. Ženske tako živahno agitirajo za žensko volilno pravico, da piše »Daily Mail«, da je več parlamentarcev sklenilo ostati do ure glasovanja v postelji, ker so tam varni pred napadi bolj vitih žensk. Med tem, ko je bila za žensko volilno pravico še včeraj večina 50 glasov, se je to število danes že zmanjšalo, ker se poslanci jeze nad nastopom sufragetk. Če pa bo sprejel Greyev predlog, da se črta beseda »moški«, bo vztrajal ministrski predsednik na tem, da se drugo branje ne vrši in da se zato predloži že pripravljena nova predloga za volilno pravico.

Indijski muzlimani in kolektivna nota.

London, 24. januarja. Liga indijskih muzlimanov je protestirala v zborovanju v Luknovu proti angleškemu deležu pri kolektivni noti veslesil v Carigradu in pozivlja kralja Jurja, da naj ne žali čustev milijonov muzlimanskih podanikov s tem, da sili kalifat k nečastnemu miru.

MED VOJNO IN MIROM.

Revolucija v Carigradu. — Nazim paša ubit. — Obnovitev vojne. — Skrajno nevarna situacija v Evropi.

Dunaj, 24. januarja. V Carigradu je mladoturško - vojaška zarota zmagovita. Mahmud Šefket paša je že prevzel posle velikega vezirja. — Generalisimus Nazim paša je bil ubit od zarotnikov. Mladoturška in vojaška stranka demonstrirata po ulicah in zahtevata

obnovitev vojne.

Dunajske diplomatske kroge je vest o mladoturškem puču silno presenetila ter je napravila nanje globok vtisk. Sicer se ni moglo videti konsekvence včerajšnjega mladoturškega puča v Carigradu, vendar smatrajo diplomatični krogi mednarodno situacijo za silno poostreno.

Če je pripisovati besedam in izjavam novega notranjega ministra Talaat bega, da hoče Turčija rešiti narodno čast in da ne bo izročila na noben način Odrina balkanskim zaveznikom, programatično vrednost, potem se je bači, da v kratkem zopet izbruhne vojna. Odločitev ne more več dolgo izostati.

Če novi turški kabinet izprevrže sklepe kabineta Kiamil paše in velikega divana, je računati, da začno v kratkem zopet govoriti topovi pri Cataldži.

Balkanske armade so pripravljene, njih čete bodo v kratkem udarile na Carigrad. Zlasti ruske izjave v zadnjem času dajo sklepati, da tudi Rusija ne bo gledala mirno razvoja dogodkov, temveč je pričakovati, da ruske čete v najkrajšem času zasedejo maoazijske vilajete z armenskim prebivalstvom in da si rusko brodogrje izsili vhod skozi Bospor do Carigrada.

S tem postanejo pa tudi vsi evropski problemi

aktualni. Že dolgo je viselo v zraku vprašanje posesti Carigrada in Dardanel ter gospodarstvo nad maloazijskimi provincijami. Ni tudi izključeno, da se bo dala v slučaju obnovitve vojne Rumunska zapeljati k neprevidnim korakom, kar bi izzvalo nevaren vrtnec v sredini Evrope. — Zdi se, da ostane le eno sredstvo, izogniti se vesoljni konflagraciji in razpršiti oblake, ki so zastrnili horizont cele Evrope. Edino odločnost in solidarnost velesil, ki bi se morale takoj odločiti, da ne pripuste Turčiji nevarne igre in da nastopijo s svojim brodogrjem skupno pred Carigradom, bi mogla odvrti splošno nevarnost. Evropske velesile morajo prisiliti mladoturški vojaški režim, ki si prideva ime

vojaška diktatura,

da respektira sklepe svojih prednikov. Energična in solidarna akcija

velesil more edino od pomoči v ti kritični in nevarna situaciji.

Podrobnosti o revoluciji v Carigradu.

Carigrad, 24. januarja. O včerajšnjih dogodkih se izvedo sledeče podrobnosti: V prvih popoldanskih urah se je sestel ministrski svet, ki je sklepal o besedilu odgovora na demarcho velesil. Mesto je bilo navidezno popolnoma mirno. Ob pol 4. je bilo opaziti na cesti Babali živahno gibanje. Porti so se bližali mladoturški politiki in častniki. Tem se je bilo pridružio kakih 500 zofov in častnikov z zastavami. Na čelu demonstrantov sta korakala Enver beg in Djavid beg. Orožništvo, ki je strážilo porto, se jim je postavilo nasproti. Razvil se je kratek boj, v katerem so bili orožniki razoroženi, demonstranti pa so udrili v porto. Medtem, ko so prodirali častniki v palačo, se je nabirala množica ter kričala, doli s Kiamilom pašo, živela armada!

Enver beg in Djavid beg sta medtem z golima sabljama udrila v dvorano, kjer je zboroval ministrski svet. Enver beg je stopil pred ministre in jim naznanil:

Kabinet Kiamil paša je depositiran. Prisilil je nato ministre, da so podpisali prošnje za demisijo.

Enver beg se je nato odpeljal v avtomobilu v sultanovo palačo, ter prisilil sultana, da je sprejel demisijsko ministrstva in imenoval Mahmud Šefket pašo za velikega vezirja. Sultan se je branil. Enver beg pa ga je opozoril, da stoji demonstrantje na ulici in da je nevarno, upirati se volji naroda. Šele ko se je sultan po svojem privatnem tajniku prepričal, da se res pripravljajo demonstracije, se je vdal. Enver beg je nato med burnimi ovacijami množice proklamiral na porti, da je kabinet Kiamil paše padel, in da je Mahmud Šefket paša imenovan za velikega vezirja.

Medtem so odstavljene ministre internirali na porti in zastražili njih privatna stanovanja. Tudi vsi vladni listi so bili zastraženi.

Ob pol 9. zvečer je Mahmud Šefket paša s terase vladne palače naznanil zbrani množici, da je sultan podpisal dekret, ki imenuje njega za velikega vezirja. Mahmud Šefket paša je nagovoril demonstrante ter jim naznanil, da bo napel vse svoje moči, da reši domovino. Množica mu je prirejala burne ovacije.

Da je bila revolucija uspešna, je pripisovati samo zaroti častnikov pred Cataldžo in mladoturškim politikom. Že v terek se je bil zasnoval načrt za zaroto, v terek so se sestali revolucionarji pri princu Said - Halim paši, ter je konferenca sklenila, odstaviti Kiamil pašo in vpeljati vojaško diktaturo, če se vda kabinet in divan zahtevam demarcho velesil.

Zarotniki so opozorili Kiamil pašo, da naj skliče posvetovanje visokih častnikov, in da naj se šele potem odloči glede nadaljne politike. — Kiamil paša je to ponudbo odklonil. Zato se je revolucionarni komite včeraj zopet sestel ter sklenil, izvršiti že dolgo začrtani državni preobrat.

Carigrad, 24. januarja. Demonstracije so se zvečer razširile. V mestu je zavladala velika zmešnjava. Del demonstrantov sploh ni vedel, zakaj gre, zato so klicali demonstranti po ulicah: »V imenu božjem, v imenu božjem!«

Mladoturški komite je izdal proklamacijo na ljudstvo, v kateri obtožuje vladno Kiamil pašo, da je hotela izdati Turčijo ter očita vladi, da se je kljub znanemu junaštvu armade sramotno odločila k nečvrstemu miru z balkanskimi državami. Kiamil paša je poglavito kriv nesreče domovine. Narod naj se dvigne in naj ne pripusti pod nobenim pogojem, da Turčija resignira na svoje svete pravice v Evropi. Manifest konča z besedami: »Žrtvujte vse, da ohranite Rumelijo!«

Policijski ravnatelj v Carigradu in vojaški poveljnik sta bila odstavljena.

Imenovanje Mahmud Šefket paše za velikega vezirja ni definitivno, marveč ga bo nadomestil najbrže Gazi - Ahmed - Muktar paša.

Carigrad, 24. januarja. Ko je množica prirejala Enver begu ovacije, je prišlo do ljutega spopada med pristasi Nazim paše in Kiamil paše na eni strani in Enver bega na drugi strani. Vršili so se krvavi boji, v katere je posegel Nazim paša sam. Nazim paša je bil pri tej priliki ustreljen.

Včerajšnji vojaški puč je delo armade, ki stoji pred Cataldžo. Armada je že dolgo strahovito razburjena ter zahteva obnovitev vojne.

V Carigradu je razširjena vest, da je Šukri paša brezlično brzojavil iz Odrina, da bo izgnal iz mesta vse civilno prebivalstvo in da bo obrnil topove trdnjav proti mestu samemu ter pokončil celo mesto, da glauri mesta ne dobe v roke. Na to bo z vso svojo posadko poskusil prodrati ob legovalni kordo priti do Carigrada. Vest o tej brzojavki Šukri paše

je napravila v Carigradu velik utisk.

Carigrad, 24. januarja. Po 8. zvečer se je množica na ulicah razšla, ker v Carigradu strahovito dežuje. Ministri so ostali čez noč internirani v vladni palači.

Carigrad, 24. januarja. »Alendar« poroča, da je Kiamil paša čez noč izginil. Najbrže je pobegnil. V mestu vlada mir. Glavne ceste so zastražene.

Carigrad, 24. januarja. O bojih na porti poročajo še sledeče podrobnosti. Častniki, ki so zasedli porto so si morali napraviti pot do konferenice ministrov z orožjem v roki. Vendar nobeden izmed teh častnikov ni bil ranjen.

Balkanski delegati o revoluciji v Carigradu.

Pariz, 24. januarja. Poročevalec »Matina«, ki je imel razgovor z balkanskimi diplomati potem, ko se je izvedelo za revolucijo v Carigradu, poroča iz Londona, da so balkanski delegati izjavili: »Sedaj je jasno! Namesto da bi se prerekali, se vidimo pred Odrinom in pred Cataldžo! Namesto, da bi bili dobili Odrin iz rok velesil, si ga bomo vzeli z orožjem! Predri bomo turško črto pri Cataldži, potem pa gorje tej mladoturški bandi, ki se je sedaj polastila krmila. Kakor hitro bomo izvedeli, da se glasi turški odgovor zanikajoče, bomo odpovedali premirje.

Srbski delegati pravijo, da vesti iz Carigrada niso ravno prijetne, očitno je, da se bo vojna obnovila. — Radi bi se bili izognili nadaljnim žrtvam, toda sedaj bo Turčija poplačala mir še neprimerno dražje.

Diplomatični krogi v Londonu zatrjujejo, da smatrajo položaj v celi Evropi vsled zadnjih dogodkov v Carigradu za skrajno resen.

Oficijozno poročilo o položaju.

Dunaj, 24. januarja. Oficijozno poročilo o mednarodnem položaju konstatira, da so dogodki v Carigradu, ki radi cenzure še niso popolnoma jasni, povzročili v diplomatskih krogih veliko presenečenje. Toda, naj se zgodi karkoli hoče, eno je gotovo, da bo tudi nova vlada dala odgovor na demarcho velesil in pravtako je tudi sigurno, da mora Evropa dobiti ta odgovor, naj se v Carigradu vrše takšni ali drugačni dogodki. Sicer pa je tudi nesporno, da se tudi nova vlada zaveda velike odgovornosti, ako bi znova započela z vojnimi operacijami.

Presojanje položaja v Berlinu.

Berolin, 24. januarja. Politične kroge so vesti iz Carigrada presenetili, vendar položaja ne presoja preveč pesimistično. Izraža se mnenje, da se Mahmud Šefket paša ne bo upal obnoviti vojne, če pa pride vendar do obnovitve vojne, vojna ne bo trajala dolgo. Turčiji manjka denarja. Brez denarja pa ni mogoče se dolgo ustavljati. Če pride potem res do sklepa miru, bo mir tem sigurnejši in morda tudi hitreje sklenjen, kakor brez vojne. Nevarnost pa preti od druge strani, ker grozi Rusija poseči vmes in položiti roko na Malo Azijo.

Presojanje položaja v Parizu.

Pariz, 24. januarja. V diplomatskih krogih je nastala vsled vesti iz Carigrada depresija. Casopise zahteva nasilno intervencijo velesil, sicer bi bila Evropa občutno oškodovana.

Mirovna konferenca v Londonu.

Carigrad, 24. januarja. Mahmud Šefket paša se je izrazil napram nekaterim častnikom, da so dobili turški mirovni delegati v Londonu nove direktive. — Verjetno je, da mirovni delegati že danes zapuste London.

London, 24. januarja. Balkanski delegati so ponoči prosili svoje vlade za brzojavne inštrukcije. Danes se vrši seja balkanskih delegatov. V dopoldanski seji so sklenili, staviti Turčiji 36urni

ultimatum,

najdalje pa hočejo počakati 48 ur, da odgovori Turčija na demarcho velesil z ali ne, sicer se začne takoj vojne operacije.

Konferenca veleposlanikov.

Pariz, 24. januarja. »Echo de Pariz« poroča, da je na konferenci veleposlanikov italijanski veleposlanik izjavil, da se pridruži Italija stališču Avstrije, da ne more podpirati zahtev Črne gore. Zlasti glede Skadra Italija ne more soglašati z zahtevami Črne gore in Italija zahteva tudi, da pripada Janina samostojni Albaniji.

Vtisk revolucije v Carigradu.

Petrograd, 24. januarja. Vesti iz Carigrada so napravile tu velik vtisk. Listi se bavijo v uvodnih člankih s položajem, ki je nastal vsled zadnjih dogodkov v Carigradu. — »Rieč« piše, da ponosnim besedam mladoturške vlade ni mnogo verjeti in da tem besedam ne bodo sledila odgovarjajoča dejanja. »Ruska Molva« presoja situacijo zelo resno.

Pariz, 24. januarja. Londonski poročevalec »Matina« poroča, da so vesti iz Carigrada vso javnost strahovito razburile.

Položaj v Turčiji. — Razpoloženje v častniških krogih.

Carigrad, 24. januarja. Kakor se je pričakovalo, se armada ni strinjala s sklepi divana. Častniki so izjavili, da ne morejo soglašati s koraki in sklepi vlade, ker večina članov divana sestoji iz vladnih privržencev. Častniki vidijo v sklepih divana narodno izdaistvo in izjavljajo, da je armada sedaj v najboljšem stanju in da upajo premagati Bolgare. Temu razpoloženju armade in častnikov odgovarja tudi splošno mnenje mladoturških krogov. V vojaških krogih se smatra nadaljevanje vojne za zelo verjetno.

Revolucionarni Nemci, demonstracije proti miru. — Nemci proti glasnemu sklepu trozveze.

Carigrad, 24. januarja. Pred palačo princa Said Halim paše, ki je načelnik mladoturško - vojaških zarotnikov, so se vršile včeraj velike ovacije. Med turškimi demonstranti je bilo opaziti zlasti mnogo Nemcev. Menda se je udeležila teh protislovenskih demonstracij cela nemška polična družba. Demonstranti, ki niti niso turški državljani, so v nemškem jeziku izrekli Kiamil paši najhujše obsodbe in nemški inženirji, ki jih seveda ni smelo manjkati pri demonstracijah, so slavili Enver bega kot rešitelja domovine (?)

Ministrski svet v Sofiji.

Sofija, 24. januarja. Carigradske vesti so v Sofiji povzročile velikansko razburjenje. Ob 12. ponoči se je sestel v Sofiji ministrski svet pod predsedstvom kralja. Sklepi ministrskega sveta so že popolnoma tajni.

Srbija in Avstro - Ogrska.

Belgrad, 24. januarja. Splošno se izraža tu želja, da naj se v najkrajšem času mirno rešijo vsa sporna vprašanja med Avstro - Ogrsko in Srbijo. Meročajni politiki zatrjujejo, da je navzočnost poslanika Jovanovića v Belgradu to zadevo izdatno pospešila.

Dunaj, 24. januarja. Srbski poslanik Jovanović je imel včeraj eno urno konferenco z zunanjim ministrom grofom Berchtoldom.

Srbija in Črna gora.

Belgrad, 24. januarja. V zanesljivih progih se govori, da je sklenjena med Srbijo in Črno goro carinska unija, ki stoji v veljavo, kadar bodo vsa balkanska vprašanja rešena. Sedaj se vrše pogajanja zaradi razdelitve Sandžaka.

Bolgarska in Rumunska.

Belgrad, 24. januarja. Tukajšnje bolgarsko poslanstvo kategorično dementira vesti, da je Bolgarska pripravljena odstopiti Rumunski Sili-strijo.

Bukarešta, 24. januarja. V političnih krogih zatrjujejo, da se je bolgarsko rumunski spor zopet poostiril.

Abdul Hamid na delu.

Carigrad, 24. januarja. Poročajo, da je zaprosil bivši sultan Abdul Hamid novega velikega vezirja, da naj mu dovoli, da se prosto giba po Carigradu.

Vohuni.

Belgrad, 24. januarja. Včeraj je bil pred vojnim sodiščem obsojen uradnik »Srbske zemljedelske zadruge« Gavrilović na smrt. Enako je bil zaradi govornstva obsojen na 16 let težke ječe neki slaščičar.

Ruska banka na Bolgarskem.

Sofija, 24. januarja. Tu se govori, da namerava neka velika ruska banka otvoriti na Bolgarskem svoje filijalke. To pa se ne smatra, da se je Bolgarska vnovič naslonila na Rusijo, ker se je pojavil sklep, se popolnoma osvo-boditi politične protekcije.

Srbski prestolonaslednik v Solunu.

Solun, 24. januarja. Srbski prestolonaslednik Aleksander je dospel danes semkaj in je bil opoldne gost grškega kralja.

Turški parlament.

Carigrad, 24. januarja. Sedanja mladoturška vlada namerava sklicati stari turški parlament, ki je bil pred meseci razpuščen.

Zahvala.

Slavna Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Podpisana učiteljica - voditeljica se iskreno zahvaljuje za poslano šolske potrebščine — kot božično darilo v znesku 33 K 42 v — za tukajšnjo obmejno želo in želi iz globin srca, odlični Družbi sv. Cirila in Metoda, v tekočem letu nepretrgano vrsto bogatih darov: domovini in mladini na oltar.

Globoko hvaležna

Mara Tavčarjeva, učiteljica.

Retrova v a s, 23. jan. 1913

Društvena naznanila.

Jubilejna maskarada, katero priredi telovadno društvo »Sokol« v Ljubljani na pustni torek zvečer v Narodnem domu, bo prekašala po svoji zanimivosti gotovo vseh 49 maskarad, ki jih je društvo priredilo v teku svojega 50letnega obstoja. — Smo v jubilejnem letu obstoja slovenskega Sokolstva in temu primeru se mora tudi maskarada završiti. Veselični odsek bo svojo nalogo gotovo častno rešil; kaj vse namerava prirediti, danes ne moremo izdati, ker je še velika tajnost. Hočemo pa sčasoma navesti glavne zanimivosti. Za enkrat omenjamo, da bo dobrodošlja vsaka maska, ki je nastopala pri dosedanjih maskaradah. To omenimo iz tega razloga, da si že danes lahko vsak preskrbi primerne maske. Na drugi strani je pa naloga vsega narodno čutečega občinstva, da v kolikor mogoče velikem številu poseti jubilejno maskarado ljubljanskega »Sokola«.

Odbor »Sokola II.« naznanja svojim članom, da se vrši V. redni občinski zbor v nedeljo, dne 26. januarja ob 9. dopoldne v gostilni br. Frana Kavčiča na Privozu. K obilni udeležbi vladno vabi odbor.

Shod N. S. Z. se vrši v nedeljo, dne 26. januarja ob 10. dopoldne v »Narodnem domu«. Vabimo na ta shod vsakogar, ki se zanima za gibanje narodnega delavstva. Tovariše člani pa prosimo, da vpeljejo na shod tudi nečlane, ker ima pristop vsakdo.

Društvo jugoslovanskih uradnikov denarnih zavodov. Ustanovni občinski zbor omenjenega društva se vrši v nedeljo, dne 26. januarja ob 10. dopoldne v restavraciji Fiala (Gradišče).

»Sokol« v Postojni priredi svojo letošnjo maskarado na Svečnico, dne 2. februarja v prostorih »Narodnega hotela« v Postojni pod naslovom: Na Balkanu. Podrobnejša poročila sledi.

Razne stvari.

* **Noblova nagrada.** Iz Štokholma poročajo: Švedsko mirovno društvo predlaga milijarderja Andrew Carnegieja za Noblovo mirovno nagrado.

* **Pomiloščen španski vojak.** Iz Madrida poročajo, da je kralj Alfonz pomiloštil vojaka Fernandeca, ki je bil obsojen pred vojaškim sodiščem na 6 mesecev ječe, ker ni hotel kot protestant poklekati pred monarhijo.

* **Zrtev zrakoplovstva.** Iz Burge pri Magdeburgu poročajo: Pri zrakoplovskih vajah pri Burgu se je smrtno ponesrečil pri startu poročnik Schlegel, ki je opazoval letanje. Zadel ga je aeroplan. Pilot poročnik Scheller si je pretresel možgane.

* **Železniška nesreča.** Iz Bruslja poročajo, da sta trčila na postaji Löwen dva osebna vlaka. Trčenje je povzročilo to, da so se pokvarile vrzalne zavore. Več vozov je bilo popolnoma razbitih, mnogo potnikov ranjenih. Podrobnosti o poškodbah še niso znane.

* **Kravalji čevljarjev.** Iz Lvova poročajo: Po shodu tukajšnjih čevljarških zadrug, na katerem so protestirali proti tvornicam za čevlje, ki uničujejo malo obrt, je prišlo do velikih pouličnih kravalov. Čevljarji so demolirali prodajalnico tvornice za čevlje ter razbili razložbe. Čevlje so metali na cesto ter jih zažgali. Nastopiti je morala policija, ki je aretirala več demonstrantov ter končno napravila red.

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Jutri, v soboto, se ponovi za nepar - abonenti Strindbergova silna enodejanka »Upnik« in Courtelinova groteska »Neizprosní stražnik«. Lansko leto premislili nordijski pisatelj pač zasluži, da se tudi Slovenci primerno pozanimamo njegovim velikim manom. In tako ga naj počastimo vredneje, nego če skušamo pronikniti v njegova dela, ki so del njegovega ženjalnega duha! — Courteline šteje med največje umetnike sodobne Francije, njegove kratke, duhovite satire so prepolne s pristnim galskim espirom; njegovo klasično obrušeni slog je vzor modernega francoskega jezika. — V nedeljo popoldne drugič v sezoni »Charleyeva tet«, ki vzbuja s svojo drastično komiko gromovit smeh, kjerkoli in kadarkoli se prikaže. Zvečer »Orpheus v podzemlju«, o katerem več jutri. — Opera pripravljamo »Madame Butterfly«, »La Walkire« in »Brivca sevilskega«. Drama »Malo čokoladarico« in Birinskega »Vrtloga«.

»Orpheus v podzemlju«. Opereta (skladatelj pravi burleska opera) v 2 delanjih ali 4 slikah. Besedilo spisal H. Cremieux, preložil Cvetko Golar. Uglasbil Jacques Offenbach. Kapelnik C. M. Hrazdira. Režiser Jos. Povhe. — Vsebinska je ta-le:

I. slika: **Eurydiceva smrt.** Orpheus, sin Kalliope, boginje lepega petja, je bil, kakor nam pripoveduje grško bajeslovje, pevec tolike miline, da je s svojim petjem celo skale in drevesa premikal in divje zveri krotil. Ko mu je njegova soproga Eurydia umrla, je šel za njo v podzemlje (kjer so bivalne duše umrlih zemljanov) in vladarico pokojnih duš tako omečil, da je Eurydice dovolila vrniti se z možem na goreni svet in v življenje, če se Orpheus ob tem povračku medpotoma ne bo ozrl nazaj. Ker se pa Orpheus tega pogaja ni držal, se je Eurydice morala vrniti med pokojnike, Orpheus pa je zapadel osveti tihraških žen, ki so ga raztrgale in vrgle v morje. — To grško bajko je pisatelj naše operete seveda na smešno stran po svoje preskual. V opereti Orpheus ni več ponižni pevec, ampak je ravnatelj konservatorija v Thebah, glavnem mestu Bojocije na Grškem, in učitelj glasbe. Z ženo Eurydice se nič kaj ne razumeta, ker mu je nezvesta in hodi z mladim sosedom, lepim čebelarjem in medičarjem Aristejem. (V bajeslovju Aristese seveda ni čebelar in medičar, ampak bog čebelarstva.) Izkaže se pa, da ni ta njen ljubček nihče drugi nego Pluto, vladar podzemlja in pokojnih duš, ki se je samo zato izpremenil v mladega pastirja-medičarja, da bi brhko Eurydice laglje zapeljal. Orpheus, ki tudi gleda za drugimi ženskami, zalezuje ženinega zalezovalca in mu na pota nastavlja železne pasti. Zgodi se pa, da se v takšno Aristestu namenjeno past ujame Eurydice sama in da mora vsled bolečin in strahu pri prici umreti. Pluto-Aristeus, ki je ravno prišel k njej, ji kajpak celo pomaga umreti, ker bo po svoji smrti šele prav mogla biti njegova, ki je vladar vseh pokojnih duš, in jo odnese seboj v podzemlje. Ko Orpheus z napisa, ki mu ga je zapustila Eurydice, posname, da je svoje žene rešen, bi najraje vriskal veselja in odhitel k svoji oboževanki Chloë. Tedaj pa mu pot zastavi boginja javnega mnjenja (kot ravnatelj konservatorija je seveda od javnega mnjenja odvisen, pa še kako!) in ga prisili, da mora z njo v Olimp (v nebesa) pred najvišjega boga Jupitra in ga prositi, naj mu zopet črvi in vrne postavno poročeno ženo. Dasi skrajno nerad, se Orpheus uda iz strahu, da mu Javno mnjenje sicer napravi škandal, ki bi ga mogel družabno docela uničiti.

II. slika: **V Olimpu.** (V nebesih.) Dočim je v Olimpu doslej vladala najlepša sloga, so se sedaj bogovi, stari in mladi, moški in ženski, začeli puntati. Nič več ne marajo piti sladkega nektarja in jesti ambrozije, svoje nekdanje hrane, ampak hočejo kaj boljšega, tečnejšega. Postali so nemarni, lenuharijo in si zlasti po svetu dovoljujejo najrazličnejše nespodobnosti, da se je resno bati, da bodo pri ljudeh prav ob ves svoj ugled. Jupiter jih zaradi tega grdo ošteva, pa doseže samo še hujšo ozlovoljenost. Izvedelo se je po Olimpu, da je z zemlje nenadoma izginila lepa Eurydice, Jupitrova žena Juno, ki svojega moža pozna kot velikega babjeka in nezvestnika, je prepričana, da ni te lopovščine nihče drug učinil, nego Jupiter sam in mu to tudi ogorčeno očita. Jupiter, ki je to pot slučajno res nedolžen, se opravičuje in pokliče za pričo svoje nedolžnosti božjega sina Merkura, ki ga je bil poslal po Plutona, da naj se pride zagovarjat zaradi nekaterih drugih nerednosti. Merkur je bil na lastne oči videl, kako je Pluto lepo ugrabljenko Eurydice privedel v svoje podzemsko kraljestvo, in priča Jupitru v prilog. Vrh tega pride povabljeni Pluto sam, pa se glede Eurydice noče prav nič udati, marveč se, da bi se izognil nadaljnjemu zasliševanju, pridruži puntarskim bogovom kot kolovodja. Toda tudi ta zvijača mu ne pomaga, kajti pred Jupitrov prestol pride Orpheus, gnan od Javnega mnjenja, in izpriča, da je Pluto tisti, ki mu je ugrabil ženo, in ker že ne more drugače, zahteva, da mu jo mora dati nazaj. Jupiter obsoji Plutona na povračilo ugrabljene Eurydice. Ker pa Plutonovi pokorščini ni dosti verjeti, določi Jupiter, da pojde takoj z vsem svojim »nebeškim dvorom osebno v podzemlje nadzirat vrnitev«, pravzaprav pa izteknit priliko, kako bi se lepe ugrabljenke sam polastil.

III. slika: **Princ iz Arkadije ali v Plutonovi palači v podzemlju.** Ker je Pluto moral v Olimp pred Jupitra, mora Eurydice v njegovi podzemski palači samevati. Strašno ji je dolgočas, najhujše pa jo dolgočasi bebasti in pusti Janez Styx, ki ga ji je Pluto dal za čuvaja. (Bajeslovje pravi, da je Styx bila reka, ki se je leno pretakala po podzemskem kraljestvu umrlih zemljanov, v naši opereti pa se »Janez« Styx predstavlja kot bivši princ v Arkadiji, grški deželi, ki je sedaj po svoji smrti pri Plutonu v službi kot strežaj.) Styx zaman vsiljuje Eurydici svojo ljubezen. Neprijetne

družbe jo končno reši Jupiter in njegova družba, ki so dospeli iz Olimpa izvesti Jupitrovo sodbo. Pluto se najprej dela nevednega in noče povedati, kje ima lepo ugrabljenko skrito. Jupiter pa jo kmalu iztakne v skriti sobici, zagledavši jo skozi ključavnico, potem ko je bilo vse njegovo nebeško spremstvo odšlo na slovesen banket, ki jim ga je priredil Pluto, da bi jih odvrnil od njih pravega namena. Jupiter, ki je bil pri smrtnih ženah že tolikrat svoj namen dosegel samo na ta način, da se jim je približal preobrazen zdej v to, zdej v ono prikazen (kot labud, kot dež, kot bik itd.), se topot, da bi ga ne mogla spoznati, izpremeni v muho in obletava Eurydice toliko časa, da ga ujame. Ujet se ji razodene in ji objubi, da jo bo iz tega podzemskega dolgočasa rešil in jo odvedel seboj v Olimp. Eurydice je s tem zadovoljna in vsa srečna. Tačas pa je Cupido, bog ljubezni, že spoznal Jupitrovo novo prevaro in alarmiral Plutona. Ker pa se je Styx preveč napil Lethe (vode, ki povzroča popolno pozabljenost), ne more več povedati, kam je ugrabljenko skril. Razjarjen ga Pluto pahne v globino. Jupiter pa je tačas z Eurydice dogovoril novo zvijačo, da jo bo mogel neopažen odvesti.

IV. slika: **V podzemlju.** (V ozadju podzemska reka Styx.) Jupitrovo nebeško spremstvo se je zbralo k banketu, ki jim ga je priredil Pluto. Razvije se razposajen bakhanal, pijejo, pojejo in rajajo, da je kaj. Eurydice se je preoblekla v bakhantino (žensko, ki se razbrzdava z vinom), da bi je Pluto ne mogel spoznati in bi o priliki pobegnila z Jupitrom, svojim najnovejšim častilcem. Pluto pa jo nazvle temu spozna in opomni Jupitra na svečano objubo, ki jo je bil le-ta dal Orpheju, da mu namreč ženo reši in pošteno vrne. Na vso Jupitrovo nesrečo se ta hip od zunaj zaslišijo glasovi violine: Orpheus sam je prišel z Javnim mnjenjem v podzemlje po nezvesto ženo. Že se zdi, da so vsi Jupitrovi načrti uničeni. Toda bog je le bog in si ve pomagati. Obljubo kajpak treba držati. Toda vezala ga bo, ukrene Jupiter, le če se Orpheus na zemljo vračajoč se s svojo ženo, ki ima hoditi za njim, svojo pot do Styxa niti enkrat ne bo ozrl nazaj na ženo. Bogovi, zlasti Pluto, izprva sicer nočejo pripoznati tega novega pogoja, ker slutijo zvijačo, končno pa se uklonejo Jupitrovim grožnjam. Že je Orpheus premeril večino odmerjenega pota, ne da bi se ozrl, že je videti, da se je Jupiter ukanil, Orpheus pa zmagal, ko zgrabi Jupiter v skrajni sili za strelo in trešči z njo pred odhajajočega pevca, da se ves preplašen okrene: Zdej je zmagal Jupiter, Eurydice je njegova. Nič več je ne bo mučil Orpheus, nič več se je ne bo lastil Pluto, kot bakhantinja bo hodila v Jupitrovem spremstvu. Pluto je sicer razjarjen; kaj zato? Javno mnjenje žaluje; kaj se Jupiter briga zanj? Orpheus pa je vesel, da se je nezvestnice, ki ga kot umetnika prav nič noče razumeti, vendar enkrat definitivno iznebil, in gre vriskajoč domov. Pripelje se Bakhus, bog opojnosti, in sprejme Eurydice v svoje spremstvo. Konec.

»Orpheus v podzemlju«. Opombe. Svoje bogove so si Grki mislili kot telesna bitja, ki so bila docela podobna ljudem, samo da so bila lepša in popolnejša. Kakor človek so tudi grški bogovi vezani na hrano in spanje in lasina so jim človeška čustva in človeške strasti, zavist, jeza, ljubezen do drugega spola itd. Njihova vsakdanja hrana je ambrozija (kruh nesmrtnosti), njihova pijača pa sladki nektar; oboje jim ohranja neumrljivost in večno mladost, v čemer se najbolj razlikujejo od človeka. Svetu vladajo bogovi v Olimpu (v nebesih). Kraljeta jim Jupiter in njegova žena Juno. Drugi olimpski bogovi so: Minerva, boginja učenosti, umetnosti ter neviht in vojne; Venus, boginja ženske lepote in ljubezni; Diana, boginja lova; Mars, bog vojske in kuge; Merkur, bog trgovine, premetenosti in obenem nebeški sel; Cupido-Amor, učenec in pomočnik Venerin, družitelj zaljublencev itd. — Duše umrlih so morale v Hades-Podzemlje, v strašanske temne prostore, po katerih se pretaka dolgočasna reka Styx. Da so laglje pozabili na svet in svoje, so duše umrlih pile iz Lethe, iz reke pozabljenja. Vladar v Hadu je bil Pluto. — V naši opereti so seveda vse razmere in vsi bogovi na smešno karikirani. Tako se nam vrhovni bog Jupiter kaže kot izžet lahkoživec, ki samo za ženskami gleda; njegova žena Juno kot prepirljivo zakonsko ženišče; bog vojske Mars nastopa v uniformi novodobnega kavalerijskega častnika, Orpheus se izdaja za ravnatelja konservatorija, čeravno Grki takšnih zavodov sploh še niso poznali itd. in ravno v tej karikiranosti leži dovtip te prešerne glasbene burke.

Poslano.*

Podpisana tvrdka **F. Parkelj**, Ljubljana, Solenburova ulica šte. 6. naznanja svojim cenjenim naročnikom, da aretirani plakater in snalilec okeni K. Schwentner, ni bil v službi pri tej tvrdki, ne sedaj, ne kdaj preje, ampak pri tvrdki F. Perdan v Gosposki ulici. To tudi naznanja slavnemu občinstvu, da se izognem raznim vprašanjem, katera mi prihajajo. 327

S spoštovanjem

F. Parkelj, lastnik podjetja.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon

Današnji list obsega 8 stran.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Vsakemu brivcu pošljem na zahtevo po naročilu Lysoformsove zastoj 2 elegantni porcelanski desinfekcijski posodi z zlatimi okraski. Poštino za poštni zavitek — 60 vinarjev — mora zlačati prejemnik. Posode se dobivajo s češkim ali nemškim napisom. Kemik A. C. Hubmann, Dunaj XX., Petraschgasse 4.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 23. januarja: Marija plem. Hollegla roj. Kosler, soproga vpoj. c. in kr. polkovnika, 55 let, Karlovska cesta 18. — Alojzij Robida, mesar in posestnik, 27 let, Zaloška cesta 11. — Terezija Kavčič, hči skladiškega sluga državne železnice, 19 ur, Gledališka ulica 10.

V deželni bolnici:

Dne 21. januarja: Anton Krek, bivši gostilničar, 65 let. — Jakob Doln. hlapec, 64 let.

Dne 18. januarja: Matija Lenarčič, posestnik, 52 let.

Dne 19. januarja: Pavla Kajzer, posestnikova hči, 20 let. — Ignacij Medved, zasebnik, 81 let.

Usmiljenja vredno izgledate, ljubi moj.

in ne vem, kako se je moči tako doigo mučiti s katarom. Same od sebe take stvari ne preidejo, pač pa si najhujše obolenosti lahko nakopljemo z zanemarjenim katarom. Kupite si torej pristne Fayeve sodenske mineralne pastile! Te so v najučinkovitejših sestavinah produkt sodenskih zdravilnih vrelcev in nešteti tisoči Vam lahko izpričajo, da so Fayeve pristne sodenice idealna pomoč za bolesi Vaše vrste. — Posebna znamenja. Ime Fay in kontrolni pas z uradno posvedčbo županskega urada kopalnice Soden ob T.

Borzna poročila.

Ljubljanska

»Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurz dunajske borze 24. januarja 1913

Kategorija	Dunaj	Ljubljana
4% maleva renta	85-15	85-35
4-2% srebrna renta	88-30	88-50
4% avstr. krona renta	85-35	85-55
4% ogr.	84-80	85-—
4% kranjsko deželno posolilo	—	94-50
4% k. o. češke dež. banke	89-—	90-—

Sprejete.

Srečke	1. 1860 %	470 —
" " " 1864 %	438 —	470 —
" " " 1864 %	286 —	292 —
" " " 1864 %	278 —	290 —
" " " 1. izdaje	247-50	259-50
" " " II.	235 —	247 —
" " " ogrske hipotečne	477 —	489 —
" " " dan. komunalne	480 —	492 —
" " " avstr. kreditne	65 —	71 —
" " " ljubljanske	53-25	59-25
" " " avstr. rdeč. kriza	31-50	37-50
" " " ogr.	28 —	32 —
" " " bazilika	222 —	234 —
" " " turške	—	—

Beleške.

Kategorija	128 —	432 —
Ljubljanske kreditne banke	624-70	625-70
Avstr. kreditne zavoda	510-50	11-50
Dunajske bančne družbe	106-90	107-90
Lužne železnice	707-50	708-50
Državne železnice	1042-25	1043-25
Alpine-Montan	369 —	372-60
Češke sladkorne družbe	267 —	268 —
Zivnostenske banke	—	—

Valute.

Kategorija	11-40	11-44
Ceklini	117-90	118-20
Marki	95-80	95-95
Franki	94-20	94-45
Lire	253-75	254-50
Rublj.	—	—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 24. januarja 1913.

Pšenica	za april 1913	za 50 kg	11-87
Pšenica za oktober 1913.	za 50 kg	12-24	
Rž za april 1913	za 50 kg	10-23	
Rž za oktober 1913	za 50 kg	9-79	
Oves za april 1913	za 50 kg	10-78	
Oves za oktober 1913	za 50 kg	8-93	
Koruza za maj 1913	za 50 kg	7-74	
Koruza za julij 1913	za 50 kg	7-95	

Meteorološko poročilo.

Vilma nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

Januar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
23. 2. pop.	736-1	—1-1	sl. jvzh.	oblačno.	
9. zv.	735-6	—1-8	sl. jvzh.	megla	
24. 7. zj.	733-9	—5-0	ar. sever	del. jasno	

Srednja večerajšnja temperatura —1-7°, norm. —2-2° Padavina v 24 urah 0-0 mm.

Zahvala.

Za mnogobrojno srčno sočutje povodom boleznj in smrti našega ljubljanskega soproga in očeta, gosp.

Antona Bodnerja

posestnika in strojevodja c. kr. drž. žel.

izrekava vsem udeležencem, prijateljem in znanem najprejrejšjo zahvalo; posebna zahvala bodi izrečena vsem predstojnikom, zdravnikom, stanovskim tovarišem, požarni brambji, pevcem za genljive žalostinke, vsem darovalcem krasnih vencev in sploh vsem uslužbencem c. kr. državne železnice. 332

V Spodnji Šiški, 24. jan. 1913.

Zalujoca ostala.

Trgovski potnik

se sprejme

z mesečno plačo in provizijo; z nekoliko kavcije ima prednost. Ponudbe pod „Potnik“ na upravnistvo »Sl. Naroda«.

Pristni 14 kar. zlati l. srebrni poročni prstani.

Pravo srebro, c. kr. redno p. črčano K 1-10, novo zlato K 3-10, 14 kar. zlato K 7-50, 8-50, 9-50. Uhanj, broške, zapestnice za poročna darila v okusni izvedbi po najcenejši ceni in največji izbiri. Kot merilo zadostuje poštni trak.

C. in kr. dvorni dobavitelj **JAN KONRAD** izvozna hiša v Mostu, št. 2375 (Češko). Glavni katalog s 4000 slikami gratis in franko.

Knjigovodja

mlinske stroke

in tarifar z večletno prakso, popolnoma samostojen, slovenščine, hrvaščine in nemščine zmožen,

želi premeniti mesto.

Ponudbe na upravnistvo »Sl. Naroda«.

PROJE

najskrbneje zastreljeno, v najboljši kvaliteti in najljubše izvedbi razpošilja

C. in kr. dvorni dobavitelj

JAN KONRAD

Most, št. 2395 (Češko)

Samokresi K 6-1, flobertove žepne pištole K 2-1, terzeroli K 2-60, flobertovi tešingi K 10-60, lovske puške K 46 — in

višje v najbogatejši izbiri.

Glavni katalog se pošlje na zahtevo vsakomur gratis in franko.

Razpošilja se proti povzetju ali predplačilu. Brez rizika. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj.

Zelo priporočljivo je

si pred nakupom porabnostnih predmetov in daril vseh vrst pregledati moj glavni katalog z 4000 slikami, ki se ga pošlje vsakomur zastojni in poštino prosto.

C. in kr. dvorni dobavitelj **JAN KONRAD**

razpošiljalnica. Most št. 2401 (Češko).

Niklaste ure K 4-20, črne jeklene remonto-

irske ure K 6-80, prave srebrne ure K 8-40,

niklaste budilke K 2-90, budilke z zvoniskim zvonjenjem K 7-80, dobre vijoline K 5-80,

harmonike K 5-1, samokresi K 6-1.

Razpošilja se proti povzetju ali predplačilu. Brez rizika. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj.

Antikvarično se kupi:

Jurčič:

Zbrani spisi

III., VII. in XI. zv. — Ponudbe na

»Narodno knjigarno«

v Ljubljani.

Vabilo.

Občni zbor

I. društva hišnih posestnikov

v Ljubljani

bo

Slavna društva

tu in na deželi opozarja na svoje lastne izdelke ob priliki veselice itd.

Eksportna slaščičarna

Brandt, Siška - Ljubljana.

Društva in trgovci dobe popust. 301

Cené

in dobrodoče ure vseh vrst s triletnim pismenim jamstvom n. pr.:

Niklajste žepne ure	K 4-20
Boljša kakovosti	5-
Srebrne ure	8-40
Niklajste budilke	2-90
Kuhinjske ure	3-20
Ure s kukavico	8-50
Ure na nihalo	8-50

razpošilja prva tvornica ur

JAN KONRAD, c. in kr. dvorni dobavitelj v Mostu št. 2393 (Češko)

Glavni katalog s 4000 slikami se na zahtevo vsakomur zastoni in poštnine prosto.

Razpošilja se proti povzetju ali predplačilu. Brez rizika. — Zamenjava dovoljena ali denar nazaj.

Kožo

je treba temeljito negovati in je za to najbolj pripravno dobro milo, zakaj slaba tržna mila raje škodujejo nego koristijo. Fino

lysoformovo milo

ima jako aromatičen vonj, je nežno in zaradi 1% vsebine lysoforma učinkuje antiseptično. En poizkus Vas prepriča. Milo se zdi drago (komad 1 krono), ker je pa veliko in jako izdatno, je v rabi resnično ceno.

Zanimivo knjigo o »Zdravju in desinfekciji« Vam pošljem na željo gratis in franko. — A. C. HUBMANN, Referent Lysoformwerke, Dunaj XX, Petraschgasse 4.

Zobje

in ustna vodina so pogosto torišče infekcij, zato je potrebno usta vsak dan dvakrat izplakniti z antiseptičnim, izorno preizkušenim

lysoformom s poprovo meto

Zadostuje nekaj kapljic v kozarec vode, pa imamo desinficirajočo tekočino, ki takoj odstrani neprijetni vonj iz ust in konservira zobe. Pripravno tudi za grgranje. Originalna steklenica 1 K 60 vin. Poizkusite enkrat.

Stenografinja in strojepisna

zeli svoje mesto premeniti. Cenjene ponudbe pod »Stenografinja« na upravnitvo »Slov. Naroda«.

DENAR

si prihrani oni, ki pri potrebovanju žepnih, budilnih in stenskih ur, godbenih, manufakturnih, jeklenih in usnatih predmetov, kadilnih rekvizitov, gospodinskih in toaletnih predmetov, orožja itd., naroči moj glavni katalog z 4000 slikami, ki ga dobi vsakdo zastoni in poštnine prosto.

JAN KONRAD

c. in kr. dvorni dobavitelj, razpošiljalnica, Most št. 2397 (Češko). Niklajste žepne ure K 5—, niklajste budilke K 2-90, harmonike K 5—, vijoline K 5-80 itd. Razpošilja se proti povzetju ali predplačilu. Brez rizika. — Zamenjava dovoljena ali denar nazaj.

Dobre harmonike 5 kron.

Več ko 200000 komadov prodanih. Brez rizika! Zamenja dovoljena! St. 3003/4 10 tipk, 2 registra, 28 glasov, velikost 24 x 12 cm K 5—. St. 6547/4 8 tipk, 1 register, 24 glasov, velikost 28 x 14 cm K 5-40. St. 3053/4 10 tipk, 2 registra, 50 glasov, velikost 26 x 14 cm K 6-40. St. 6631/4 10 tipk, 2 registra, 50 glasov, velikost 31 x 15 cm K 8—. St. 6852/2 10 tipk, 2 registra, 50 glasov, velikost 28 x 16 cm K 9-50. Sola za samouk pri vsaki harmoniki zastoni. Pošilja po povzetju

c. in kr. dvorni dobavitelj **Jan Konrad**
eksportna hiša glasbil v Mostu, št. 2378 (Češko).

Glavni katalog s 4000 slikami se pošilja na zahtevo vsakomur zastoni in poštnine prosto.

Motor na bencin 4 PH rabljen, toda dobro ohranjen z vso opravo in cirkularno žago

s transmisijo vred, se prodaja po ugodni ceni. Kupci naj se zglase v Spod. Šiški, Kolodv. ulica št. 181, kjer si jih lahko ogledajo še v porabi. Dopisi poštni predal 65, Ljubljana. 244

Takni igra lahko vsak na moje gltarne citre „Kolumbia“.

St. 32, 49 x 35 cm vel. 41 strun 5 akordnih skupin s solo, 12 podložnih notnih listov in vse pritike K 10-80. St. 33 tiste, s 6 akordnimi skupinami, 49 strunami, 41 x 42 cm vel., kompletno K 13-0. Mandolinke gltarne citre natančno kakor št. 32 pa 36 strun melodijske strune leže dvojno, kakor na mandolini K 14—.

Notni listi za komad 12 h, s tekstom komad 80 h, 6 komadov K 1-65, 12 komadov K 8-10. Brez rizika! Zamenja dovoljena ali denar nazaj. Po povzetju razpošilja

c. in kr. dvorni dobavitelj **JAN KONRAD**
v Mostu, št. 2380 (Češko).
Glavni katalog na zahtevo zastoni in poštnine prosto.

Ura s kukavico K 8-50.

St. 4453. Lepo rezljan št. nastavek s ptičjem, koščene številke in kazalec, ključ ure in polure. 32 cm vis. z dvema zlatobronziranimi utežima v obliki jelovih storjev, natančno regulirana, kolesje prve vrste, K 8-50. St. 4598. Najcenejša ura s kukavico, lepo rezljana, brez nastavka s ptičjem K 7-50. Z bogato rezljanim št. nastavek jelenja glava ali veriverica K 10.— 11-50, 13— 15-50. Za vsako uro 3 leta pisane garancije. Brez rizika. Zamenja dovoljena ali denar nazaj. Po povzetju ali proti vpošiljavi denarja naprej razpošilja tvrdka **Prva tvornica ur Jan Konrad, c. in kr. dvorni dobavitelj v Mostu št. 2374. (Češko).** Glavni katalog s 4000 slikami na zahtevo vsakomur zastoni in franko

Dobre, cenene srebrne ure kot božično darilo za četke.

Sl. 4120. Prava srebrna remonitorska ura od c. kr. kovnice denarja beljevana z enajstimi kazalom, srebrnim kazalcem, natančno regulirana z dobro se zapirajočim okroglim krom 8-40. St. 4130. Ista s šarmirjem v boljji izvedbi K 8-50. St. 481. z dvojnimi portovom K 12-50. St. 4101. ura na sidro, sistem Roskopf, odneta K 12-50. St. 4085 z originalnim kolesjem „Zder-Roskopf“. K 14-50. St. 4181. Prava srebrna remonitorska ura na sidro z dvojnimi pokrovom (3 srebrni pokrovi), enajstimi kazalom, in kolesjem s 15 rubli, sekundnim kazalom, natančno regulirana K 16-50. Vse ure so natančno regulirane in popravljene. Za vsako uro se strogo jamči plemenito 3 leta. Pošilja po povzetju prva tvornica ur **Jan Konrad**
c. in kr. dvorni dobavitelj, Most št. 2370 (Češko). Glavni katalog s 4000 slikami na zahtevo gratis in franko.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

Umetni in trgovski vrtnar Ivan Bizovičar

Ljubljana, Kolezijska ulica šte. 16 1542

izvršuje šopke, vence in bukete

za razne prilike. — Delo umetniško okusno in po solidnih cenah. Piramidna in kroglasta lavorjeva drevesa ter dekorativne cvetlice v veliki množini po zmernih cenah. — Naročila na deželo hitro in vestno.

Za veselice!

Velika izbira raznih krink, kap, klobučkov in drugih pokrival, girland, koriandoli, serpentini in drugih stvari dobi se ceno pri trrdki

Ivan Bonač, Ljubljana, Selenburgova ulica.

Lepi striček

Francoski spisal Guy de Maupassant; prevel Oton Župančič.

Broš. K 3-50.
Vez. K 4-70.

Rienzi, zadnji tribunov

Zgodovinski roman v 2 delih. Spisal Edward Lytton-Bulwer.

Broš. K 4—.
Vez. K 5-20.

Narodna knjigarna

Ljubljana, Prešernova ul. 7.
Poštnina posameznim knjigam je 20 v.

Sapho

Slike iz pariškega življenja. — Francoski spisal Alphonse Daudet; prevel Oton Župančič.
Broš. K 2—. — Vez. K 3—.

So knjige nad vse zabavne in zanimive, da kdor jih čita obdržega v največji napetosti, da jih ne odloži preje iz rok, dokler ni prečital zadnjega stavka. ::

Avstr. amerikan. :: zaloga čevljev :: Prešernova ul. 50.

12-50

16-50

Naši čevlji po kakovosti, :: priležnosti in eleganci :: prekose vsako konkurenco.

Zaloga slovitih „PALMA“ gumijevih podpetnikov.

Opravična številka Nc V 989/12/9 319

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Mariboru sta po prošnji dr. Radosl. Pipuša, odvet. v Mariboru kot oskrbnika zapuščine dne 16. 8. 1910 umrle Marije Drechsler stanoprojaj po javni dražbi sledeči nepremičnini, za kateri je se ustanovila pripravljena izključna cena in sicer za parcelo 1.) št. 108/1

stavbišče z 2 hišama in gosp. posl. s pritliklino vred

30.000 K, to je hiša št. 24 v Mariboru, Mühlgasse. 2.) št. 48/3 vrt, mera 32 a 91 m² 14.000 K. Pritliklina (Wäschertelle) se je cenila na 10 K in je v ceni hiše 30.000 K zapadlena. Parceli se imata posamezno dražbiti.

Dražba se bode vršila 4. februarja 1913 ob 11. uri v pisarni dr. Franceta Firbas, c. kr. notarja v Mariboru, Viktringhofgasse.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmo. Na posestvu zavarovanim upnikom ostanje njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo razen zneska 4000 K ki se ima pri sodnji položiti kot varščina za zapuščinske pristojbine, plačati v roke dr. Rad. Pipuš. Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri c. kr. notarju dr. Fr. Firbas.

C. kr. okrajna sodnija Maribor oddelek V.

dne 10. januarja 1913.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

= USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI =

Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši ukras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Sloveni.

Cena s pošto kron 3-20

NARODNA KNJIGARNA V LJUBLJANI, PREŠERNOVA UL. ST. 7